Split by PDF Splitter

DRAUGAS

ANTROJI DALIS • 1962 - MAIRONIO - METAI, GEGUŽĖS 19 D. • MAY 19, 1962 • PART TWO

MOKSLAS • MENAS
LITERATŪRA

Aleksandras Kučiūnas — V. Juknevičiaus nuotrauka

OPERA ŠIŲ DIENŲ MUZIKOS RAIDOJE

Pasikalbėjimas su Aleksandru Kučiūnu

Seniai norėjome kaip nors ir kur nors sučiupti malonų čionykštės mūsų operos dirigentą bei meno vadovą ir užkalbinti jį visais operiniais ir aplamai muzikiniais klausimais. Tačiau "Aidos" rengimo rūpesčių įkarštyje muziką **Aleksandrą Kučiūną** buvo tiesiog neįmanoma suvilioti darbą gaišinančiu pasišnekėjimu. Spektakliams praskambėjus, dar kurį laiką davėme Aidos vairuotojui atsipūsti, o paskui jau mielą Aleksandrą Kučiūną užgulėme visa eile klausimų.

— Sakykite, ar esate patenkintas praėjusiu mūsų operos sezonu, liečiant mūsų visuomenės domėjimąsi opera, liečiant spaudoj ta proga rašytus straipsnius bei pospektaklines recenzijas?

— Mano pasitenkinimas ar nepasitenkinimas mūsų operos spektakliais daugiau liečia ne atgarsius spaudoje ar visuomenėje, bet operos menišką pasisekimą aplamai. "Aidos" pastatymas, turbūt žinote, yra nemaža problema net profesionalų teatre, o beveik neįmanomas bandymas mėgėjų sambūryje. Turint tai minty ir, be to, dar pridedant faktą, kad šią operą su orkestru tegalėjom tik vieną kartą parepetuoti, turiu prisipažinti, kad šiuo darbu esu patenkintas. Ypač džiaugiuos mūsų choru, kuris per pastaruosius metus tiek ištobulėjo, jog jo mums pavydėtų gal ir nevienas profesionalinis operos teatras. Žinoma, yra labai malonu, kai visuomenė mūsų darbą šiltai sutinka ir kai spauda jį gerai įvertina.

— Įdomu, kas viso operinio kolektyvo planuojama ateinančiam 1963 metų sezonui?

— Mus kai kas pakaltina, kad nestatome lietuviškų operų. Vieni tai daro, norėdami mus žūt-būt pakritikuoti, kiti nors ir galėdami mus paremti, kalba prieš, tuo netiesiogiai apdrausdami savo piniginę. Tai sakau todėl, nes visi juk gerai žinome, jog lietuviškos operos čia kol kas dar neturime. Nevieną kartą esame pareiškę, kad lietuvio menininko pirmoji pareiga emigracijoje yra lietuviško meno puoselėjimas bei propagavimas. Tačiau jei operinėje srity neturime sąlygų, tad tenka ieškoti kitų galimybių. Iš lietuviško operos repertuaro čia turime Miko Petrausko "Eglę, žalčių karalienę" (nesuorkestruotą ir labai primityviam stovy) ir Banaičio "Jūratę ir Kastytį", prie kurios pastatymo mes pamažu ir einame. Kol šiam darbui būsime pasiruošę, turime rinktis pasaulinių meistrų kūrinius. Kokią operą pasirinksime sekančiam sezonui, dar nesame galutinai nusprendę.

— Ar daug dar kliūčių ant kelio, einant prie K. V. Banaičio "Jūratės ir Kastyčio" pastatymo?

— Pirmoji didelė kliūtis: operos orkestracija. K. V. Banaitis, sunkiai sirgdamas, pats operos negali suorkestruoti. Todėl turime tai patys padaryti. Planuojame betgi 1964 metų sezoną įvardyti "Jūratės ir Kastyčio" sezonu.

— Be abejo, su "Jūratės ir Kastyčio" opera jau esate nuodugniau susipažinę. Kuo ši opera yra ypatinga ir ką ji atneš naujo lietuviškųjų operų eilėn?

— Kadangi lietuviškom operom suskaičiuoti turbūt nereikėtų dviejų rankų, manau, kad naujo kūrinio atsiradimas jau savaime yra didelis įnašas. Ypač jei jis sukurtas tokio įžymaus mūsų kompozitoriaus kaip K. V. Banaitis. Šiaip jau šios operos charakteris yra folklorinis, lyriškai - romantinis, pagrįstas chorais, daugiau statinis negu teatralinis.

— Kaip vertinate operos situaciją okupuotoje Lietuvoje? Kurių kompozitorių ir kurias operas Jūs laikytumėt ypač vertas dėmesio šiandieninėje Lietuvoje? Kuriais atžvilgiais jas vertinate ar pasisakote kritiškai?

— Apie padėtį Lietuvoje nedaug žinau. Iš naujų tenai sukurtų operų teko peržiūrėti tik vieną Klovos "Vaivos juostą". Ši operos muzika, mano manymu, nėra nei lietuviška, nei originali.

— Kokią pramatote operos menui ateitį, aplamai, visoje nūdieninėje muzikinio gyvenimo raidoje? Žinant, kad niekas kultūriniame gyvenime nestovi vietoje, kokiose formose ir kokio pobūdžio bus, jeigu galima spėti, ateities opera?

— Gyvenant J. A. Valstybėse, į šį klausimą labai sunku atsakyti, nes čia daugiausiai yra atliekamos standartinės (populiarios) pereito šimtmečio operos. Vis dėlto iš savo kolegų, atvykusių iš Europos į Chicagos Lyric Operą, teko girdėti, kad Europoje, ypač Vokietijoje, operos srity yra daroma nepaprastai daug įdomių eksperimentų ir tai su dideliu pasisekimu.

— Kuris pasaulio kraštas galima būtų pavadinti operų šalimi? Kokia yra dabartis ir kokia pramatoma ateitis operai Amerikoje?

— Į pirmą klausimą atsakyčiau: Italija ir Vokietija; o į antrą: operos padėtis Amerikoje yra labai bloga, jos ateitis priklausys nuo valstybinės subsidijos menams. Prie šio dalyko palaipsniui ir einama.

— Šalia žinomų operos klasikų, kurie yra ryškieji šio mūsų amžiaus operas rašančių kompozitorių vardai, kuo jie ypatingi, kurios jų operos ypač būtų įsidėmėtinos?

— Mano manymu, įdomiausias ir stipriausias šio meto operos kūrėjas yra anglas Benjamin Britten. Jo įžymesnės operos yra "Albert Hering", "Rape of Lucrezia", Billy Budd", "A Midsummer Night's Dream". Tų operų, tiesa, nesu matęs scenoje, bet teko susipažinti su jų muzika, kuri yra patraukli, originali ir nepaprastai dramatiška — privalumai, kurie nulemia pasisekimą teatralinėj muzikoj.

— Dirbate operos pedagoginį darbą šio krašto akademinėse institucijose. Ar yra amerikiečiuose, ypač jaunojoj kartoj, pakankamas ir ateičiai viltingas susidomėjimas operos menu?

— Teko neseniai girdėti dirigentą Erich Leinsdorf, kuris savo kalboje apie muzikos padėtį Amerikoje tarp kitko pastebėjo, jog apie 200 amerikiečių dainininkų dainuoja operose... Europoje. Įžymusis dirigentas pareiškė, kad šiandien nėra kito krašto pasaulyje, kur būtų tiek subrendusio jauno muzikinio talento kaip J. A. V-se. Viskas, esą, dabar priklauso nuo to, kiek tam talentui bus sudarytų sąlygų tarpti šiame krašte. Manau, kad tai tikra tiesa. Liečiant mano darbą Roosevelt Universitete, jis yra tik pirmapradinėje stadijoje. Gegužės mėnesio 23 d. tenai turėsiu su savo studentais didesnį pasirodymą. Besidominčius nuoširdžiai kviečiu atsilankyti, — baigė malonų mūsų pasikalbėjimą Chicagos Lietuvių Operos dirigentas ir meno vadovas muzikas Aleksandras Kučiūnas. Pasinaudokime jo pakvietimu.

K. Br.

Vitalija Bogutaitė

BAIMĖ

Nepažinau savęs,
Savo grubių ir kaulėtų
Rankų.
Nepažinau savo alkano kūno,
Degančio saulėj.

Šiandien vėl viskas bėga
Pro mane.
Paukščiai išskrenda ir
Niekados negrįžta,
Kaip negrįžta laikan nubridę
Mano valandos.

Atsiskyrimo valandą
Praneš varpų gaudimas,
Varinių varpų sunkus,
Dusinantis dejavimas,
Nes nieko daugiau nebeliko,
Užbaigus kelionę skausmingą,
Kaip klausytis nykstančio savo
Balso.

NE TIK GROŽĖTIS, BET IR SUSIMĄSTYTI

Įspūdžiai iš Vytauto Igno parodos Chicagoje

KAZYS BRADŪNAS

Jeigu jūs esate įsimylėję į oro ir šviesos užburiantį virpėjimą prancūzų impresionizme ar į rėkiančių spalvų trenksmą vokiškam ekspresionizme, tai, aplankę pastarąją dail. Vytauto Igno tapybos ir grafikos parodą Chicagoje, gerokai apsivilsite. Nebėra čia to daiktus tirpinančio saulės karščio, nei to ryškaus ir kurtinančio spalvų šauksmo. Netgi šiandien tos, plačiai išsikerojusios ir visa kita nustelbusios abstrakcijos Igno darbuose nerasite.

Tačiau, jeigu jūsų sąmonės ekrane yra dar išsilaikę kūdikystės dienų įspūdžiai iš gimtos parapijos bažnyčios, iš rudenio pakelėje nulyto rūpintojėlio veido, iš svirno prieblandoje spindinčių kraitinių skrynių rašto... taigi, jeigu šitie, dabar jau tolimi įspūdžiai dar yra gyvi jūsų širdyje, Vytauto Igno parodoje jausitės kaip namie, kaip grįžę iš tolimos kelionės, kur galima po nuovargio pailsėti, atsigaivinti ir pamąstyti.

Tas pats jausmas parodoje pagaus ir jaunuosius, kurie tiesioginiai anų prarastųjų namų jau nebepažįsta, bet jų veidą ir jų dvasią regi ir jaučia savo tautos kultūrinėse apraiškose: knygose, mene, tėvų žodžiuose ir bendrose pastangose išsilaikyti sau žmonėmis.

Šiaurietiškai lietuviški bruožai

Pirmas įspūdis, įėjus galerijon ir žvilgterėjus paveiksluosna iš tolo, jaučiamas toks, lyg visiems jiems organiška vieta būtų kaboti kur nors senos lietuviškos klėties ar senos kapų koplyčios prieblandoje. Moderniai įrengtoje ir šviesioje galerijoje Vytauto Igno paveikslai regimai jaučiasi lyg ne savo vietoje.

Pilkai ir rudai mėlynos bei violetinės spalvos, tartum laiko, vėjų ir lietaus išvagotuose pakelės koplytėlių šventuosiuose, kalba parodos lankytojo širdžiai tuo šiaurietiškai grubiu, pritemdytu, antlaikišku grožiu. Va, sakysim, lyg amžių slinktyje pajuodęs ir tik vos vos rudai rusva spalva spindis paveiks-

(Nukelta į 3 psl.)

Dail. Vytauto Igno parodą Chicagoje atidarant. Chicagos Savings and Loan Ass. meno galerijos vedėjas dail. Adolfas Valeška (kairėje) ir dail. Vytautas Ignas. P. Petručio nuotrauka

Kertinė Paraštė

JAUNIMO TEATRO REIKALU

Jeigu mes sugebėjome duoti vieną kitą neeilinį teatro spektaklį ir per eilę metų pasirodyti su savo opera, rodančia lietuvių organizuotumą bei mūsų menininkų valingumą, tai tuo labiau kiekviena jaunosios kartos kultūrinė pastanga yra lietuviškosios egzistencijos prošvaistė. Be savos lietuviškos kultūrinės dirvos negalime svajoti apie normalų lietuvišką augalą Amerikoje — lietuviškąjį jaunimą, kurį kultivuoti yra mūsų pareiga; nedelsiant, nes, jam išaugus, gali būti per vėlu.

Nesigilindamas į kitas kultūrines sritis, bandysiu apsiriboti lietuviškojo jaunimo teatro klausimu. Kad tas klausimas pribrendęs, rodo pavieniai jaunimo spektakliai Chicagoje, organizuoti Z. Kevalaitytės - Visockienės, D. Sruogaitės - Bylaitienės, ir "atžalyniečių" pasiryžimas įkurti Chicagoje pastovų teatrą, įjungiant ir jaunuosius. Tai pirmosios kregždės, dar nesudarančios pavasario. Tačiau pavasaris ištrykšta spontaniškai. Taip išaugo mūsų chorai, opera, tautinių šokių rateliai.

Jaunimo teatro idėja Amerikoje nėra nauja. Gal tik anksčiau nebuvo laikas pribrendęs jos įgyvendinimui. Išeivijoje išaugo nauja jaunimo karta, nemačiusi ar nebeprisimenanti Lietuvos, kas dieną vis tolstanti ne tik nuo tėvų perteikto tėvynės povaizdžio, bet ir nuo paties tautos kamieno. Dėl žinomų priežasčių nėra kultūrinio ryšio su kraštu. Taigi neturime vieno pačių gaivalingiausių šaltinių tautinėms vertybėms papildyti, vieno svarbiausiųjų lietuviško jaunimo auklėjime veiksnių. Telieka tik jaunimo organizacijos, knyga, lituanistinė mokykla ir šeima — vieninteliai lietuviškumo veiksniai. Ne visada jie pajėgūs naujose sąlygose dar ir dėl to, kad jaunimo auklėtojai dažnai išsekę ne tik fiziniai, bet ir dvasiniai, nes, gyvendami praeities kultūriniu kapitalu, bus jau jį išbarstę, niekuo jo nepapildydami; dėlei "patriotizmo" paneigę svetimo krašto kultūrines, moralines bei socialines vertybes, žodžiu, užmerkę akis viskam, kas svetima. Tuo tarpu jaunimas auga svetimoj, bet natūralioj dirvoj. Taip išauga dar aštresni E. Sprangerio vadinamieji "kartų priešstaravimai" išeivių grupėse, kaip monolitinėj tautoj. Be to, jaunimo brendimo laikotarpyje sumažėja šeimos bei vyresniųjų autoritetas ne tik vertybių pasirinkime, bet ir auklėjimo srityje. Auklėjimo vietą užima auklėjimasis, pasireiškiąs per organizuotus jaunimo vienetus, pradedant universitetų korporacijomis ir baigiant siauraīs saviauklos vienetais. Šioj auklėjimosi skalėj, teigiamai ar neigiamai formuojančioje jaunąją kartą, jaunimo teatras yra vienas iš pozityviausių veiksnių. Neatsitiktinai jis organizuojamas vidurinėse mokyklose bei universitetuose; ir ne vienintelė jo užduotis išauginti jaunąją teatralų kartą. Istoriškai išaugęs iš dievų kulto, teatras ir šiandien negesina prometėjiškos kibirkšties jaunimo polėkiams. Jaunimas nemėgsta gyventi vyresniosios kartos šešėlyje; jis nori gyventi titaniškai. Tai sveiko augimo dėsnis. Bet užtvenkti vandenys turi išsilieti, o tinkamai suorganizuotas jaunimo teatras gali būti kryptį turinčia tėkme brėstančio jaunimo audringai srovei reguliuoti.

Norint lengviau suprasti jaunimo teatro paskirtį, reikia atsižvelgti į fizinius ir psichologinius augimo reiškinius. Visų pirma brėstantis jaunuolis nebėra vaikas, bet dar nėra ir pilnai suaugęs žmogus. Jis yra lieptas tarp vaiko ir suaugusiojo, savo augimu ir dvasinėmis ypatybėmis artėjąs prie pastarojo, nors dar nėra pilnai pajėgus interpretuoti bei analizuoti gyvenimo reiškinius. Tai charakterio kūrimo ir vertybių pasirinkimo laikotarpis. Kūrybinė ir atkuriamoji fantazija yra esminis jaunimo bruožas, skiriąs jį nuo vaiko ir artinąs prie suaugusiojo. Iš to, kaip kad Goethe vadina "kiekvienas amžiaus tarpsnis turi savo filosofiją", išplaukia ir skirtinga jaunimo teatro paskirtis: formuoti charakterį ir kurti vertybių pasaulį, padėti spręsti vidines įtampas, tuo pačiu laiku neprarandant teatro, kaip meninio vieneto, kūrybingumo.

Bendrine prasme teatras yra gyvenimas, pasireiškiąs nuolatiniu idėjų bei įtakų sruvenimu tarp scenos ir žiūrovo; scena auklėja žiūrovą, išprusęs žiūrovas daugiau reikalauja iš scenos. Taip auga, viens kitą papildydami, teatras ir žiūrovas. Nereikia užmiršti, kad teatras yra tik viena kultūrinių vertybių. Kiek įtakos daro šeima, mokykla, didmiestis, klimatas, geografinė aplinka, civilizacija, svetimų kultūrų įtaka, tai klausimai netiesioginiai surišti su teatru, tačiau nesprendžiami šio rašinio rėmuose.

Viena aišku, jaunimas nori auklėtis per jaunimą, per tą pačią generaciją. Taigi ir jaunimo teatro esminis bruožas yra jaunieji aktoriai ir jaunieji žiūrovai. Negalime paneigti senosios aktorių kartos įtakos bei nevertinti jų patyrimo, taip reikalingo auklėjant jaunuosius teatralus. Šiam reikalui jie skyrė daug dėmesio praeityje, tad neteks jais nusivilti ir vėliau.

Būtų klaidinga galvoti, kad vienintelė jaunimo teatro paskirtis yra palengvinti brėstančio jaunimo vidinius konfliktus spręsti. Idėjų pasaulis yra platesnis negu su fiziniu brendimu susijęs vidinių kovų laikotarpis. Charakterio formavimas ir idėjinio akiračio plėtimas trunka ilgai, ir šiuo laikotarpiu jaunimo teatrui dirva gana plati.

Ypatinga paskirtis išeivijoje tenka jaunimo teatrui lietuvybės išlaikyme. Kaip anksčiau minėjau, šeimos įtaka bei kiti autoritetai silpnėja ne tik auklėjimo srityje, bet ir kitų vertybių pasirinkime. Norint pažinti Lietuvą, neblogai ją galima pažinti teatre. Tai geriausia dirva tautinėms vertybėms atskleisti ir be prievartos jas perduoti jaunajai kartai. Jaunimo teatras turėtų iškelti mūsų tautines aspiracijas, parodyti mūsų pergales bei pralaimėjimus. Jau vien tik lietuvių kalbos skambėjimas yra didelis veiksnys. Aktoriai bus verčiami be akcento lietuviškai kalbėti ne tik scenoje, bet ir tarpusavio santykiuose; žiūrovai turės progos klausytis veikalų grynа lietuvių kalba: esant didesnei veikalų paklausai, dramaturgai labiau domėsis scena. Be to, dėka gero organizuotumo (pvz. kaip "Draugo" romano konkursų organizavimas) gal ir lietuviškoji scena praturtėtų savųjų autorių kūriniais.

Kaip lietuviškasis jaunimo teatras turėtų būti organizuojamas, nėra šio straipsnio apimtis. Viena aišku, kaip kultūrinė institucija, jis neturėtų būti vienos kurios nors politinės ar ideologinės grupės įrankis. Jis turėtų būti lietuvių jaunimo teatras, ne skal-

(Nukelta į 3 psl.)

Split by PDF Splitter

KLAIPĖDOS KR. DIREKTORIJOS PIRM. REIZGĮ PRISIMENANT

Jo 20 m. mirties sukakties proga

Šiemet sueina 20 metų, kai Mauthauseno koncentracijos stovykloje mirė nacionalsocialistų nukankintas buvęs ilgametis Klaipėdos krašto Direktorijos narys bei josios pirmininkas Martynas Reizgys. Jis buvo vienas iš žymesnių Klaipėdos krašto tautinės lietuvių veiklos darbuotojų bei politikų. Buvo kilęs iš Venckų kaimo, Priekulės apylinkėje ir vedybų keliu įsigijęs stambų Dėckių šeimos ūkį Jurgių kaime, Klaipėdos apskrity. Tuo būdu jis savo kilme priklausė ūkininkams, bet savo išvaizda, gyvenimo taktu bei plačiu apsiskaitymu jis toli pralenkė ūkininkų klasę ir artėjo labiau prie miestėnų. Pirmo pasaulinio karo metu, būdamas kariuomenėje, jis buvo jau pasiekęs aukštesnę vietą, kas jam taip pat padėjo įsigyti didesnį patyrimą ir administracijos srity. Anais laikais šio pavyzdžio susipratusius lietuvius Klaipėdos krašte buvo galima beveik ant pirštų suskaičiuoti, ir todėl jų kova su žymiai gausesniais bei didesnį patyrimą turinčiais vokiečių kadrais buvo sunki ir nepavydėtina.

Visuomeninė, tautinė veikla

Bet nežiūrint to, Reizgys nebuvo iš tų asmenų, kuris savo aukštas vietas krašto administracijoje būtų užėmęs lyg iš bėdos, ar kad gal tinkamesnio asmens nebuvo. Savo gabumu bei rimta gyvenimo laikysena jis buvo šiems uždaviniams priaugęs ir išlikęs puikiu autoritetu lietuvių ir vokiečių tarpe. Jis buvo, kukliau tariant, vienas iš tų pranašų, kuris pirmiausia buvo didelis savo žemėje, savo apylinkėje. Šalia tarnybos autonominėse krašto įstaigose, jis buvo ir savo apylinkės šaulių būrio vadas, seniūnas, Klaipėdos kr. Žemės Ūkio Rūmų narys ir kurį laiką Klaipėdos kr. seimelio atstovas. Be to, dalyvavo Sandaroje, buvo Ryto b-vės akcininku, dirbo Tautinės Tarybos bei Santaros organizacijose ir už veiklumą buvo gavęs Amerikos lietuvių dovaną. Vadovavo apylinkės ūkininkų susibūrimams bei vietinės pradž. mokyklos tarybai, buvo tapęs ir savo parapijos bažnyčios globėju - patronu. Ir šią paskutinę vietą, pralenkdamas kartais gana garbius savo apylinkės vokiečius dvarininkus, jis buvo pasiekęs tik savo asmeninio autoriteto bei užimamos tarnybinės vietos dėka. Aukštesniam autonominės valdžios pareigūnui anais laikais nebuvo visada lengva dėl politinių skirtumų visuomenės tarpe populiariam išlikti. Reizgys sugebėjo tai suderinti, jo respektas dėl to nenukentėjo ir su jo nuomone būdavo visada skaitomasi. Kai pvz. naujai atkeltas vietinės pradž. mokyklos mokytojas kėlė nepasitenkinimą, kad kai kurie vaikai (įskaitant ir paties Reizgio) neperką vokiečių kalbos vadovėlių, tai Reizgys išaiškino, kad lietuviai vaikai, jei norės, galės svetimos vokiečių kalbos išmokti vėliau, ir mokykloje jie turi pradėti mokytis pirmiausia motinos kalbos. Su šia nuomone, kur senoji tradicija turėjo būti pakeista ir pirmoje vietoje mokoma lieutvių kalba, mokytojas turėjo pagaliau sutikti ir neprieštaravo. Už šią lietuvių kalbos pirmenybę mokyklose Reizgys kovojo ir Direktorijoje būdamas, tik tuo tarpu dar nebuvo užtenkamai ir lietuvių mokytojų, o ir sušvitęs laisvės laikas buvo pertrumpas, kad šias pastangas būtų buvę galima pilniau įgyvendinti.

Reizgio gyvenamoji vietovė

Kai tame pačiame valsčiuje susipratęs ūkininkas Bobys iš Bobių po pirmojo Pasaulinio karo, statydamas puikų gyvenamąjį namą, įrengė ir salę susirinkimams, tai pietistiniai nusiteikę apylinkės žmonės pradėjo kalbėti, kad ateina kažkokie kiti laikai, nes, girdi, jau ir lietuvininkai pradėsią šokti, kas iki šiol tebuvęs tik vokiečių paprotys. Į naujoves atsargiai žiūrinčiam kaimui toks gyvenimo keitimasis atrodė kažkas nauja, ir tai buvo iš tikrųjų kartais lyg pirmi prošvaisčiai naujų lietuvybei besiartinančių laikų. Ir Reizgys, savo ūkį pertvarkydamas, naujai pastatytame gyvenamajame name įrengė patalpas ir visuomenės reikalams, nes jo sodyba, būdama arti kelių didelių kaimų, pradėjo pamažu tapti lietuviškos veiklos centru. Čia pat netoli buvo ir kelios istorinės vietovės. Vienoje pusėje už dviejų klm., ant Minijos kranto, buvo vadinamas Gedimino kalnas, su to paties vardo kaimu kitoje upės pusėje. Ši vieta būdavo nuo senų laikų jaunimo labai mėgiama ir Joninių išvakarėse čia buvo pradėta deginti laužą su prakalbomis bei žaidimais. Kitoje pusėje Reizgio sodybos buvo senos Kisinių kaimo kapinės, kur yra palaidotas ir vienas 1831 m. sukilimo vadų, Napoleono į pulkininkus pakeltas generolas A. Gelgaudas. Senąme kapo akmenyje yra įrašyti ir šie žodžiai: "— Kiles isz Lietwos Waldonu gimes". Ir nežiūrint jo kai kurių vadovavimo nesėkmių, jis yra susipratusių apylinkės žmonių laikomas lietuvių tautos karžygiu. Ir ši vieta buvo lietuvių lankoma ir Reizgio paskatinimu bei vadovavimu čia būdavo suruošiami paminėjimai bei daromos iškylos. Tuo būdu šios slenkančių metų užmirštos vietos bei paminklai pradėjo tapti naujai atgimstančiam lietuvybės gyvenimui lyg tam tikrais tautinės apšvietos židinėliais, stiprinusiais ir jaunimo patriotinius nusiteikimus.

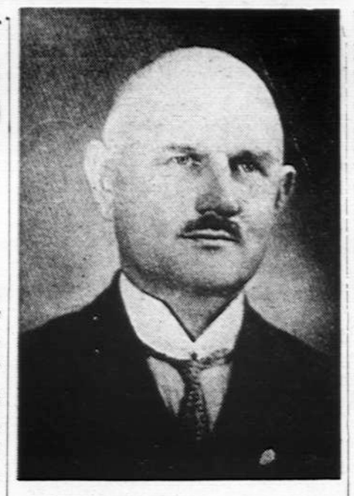

Martynas Reizgys

Anų laikų lietuviškoji visuomenė

Didesnė dalis Reizgio veiklos vyko tais metais, kada Klaipėdos kraštas jau buvo prijungtas prie Lietuvos. Krašte buvo pradėta steigti įvairios liet. organizacijos, šalia viešųjų mokyklų atsirado vietomis ir privatinių bei specialių lietuviškų mokyklų ir t. t. Lietuviškoji visuomenė pradėjo lyg susiskirstyti. Vienoje pusėje buvo tautiškai susipratusieji, kurie dalyvavo aktyviai ir lietuvių visuomeninėje veikloje, kitoje pusėje, neskaitant vokiečių, liko, kaip juos vadinti galime, indiferentiškieji lietuviai, kurie prie naujojo pasaulietiškai tautiško lietuvių sąjūdžio neprisidėjo ir delsdami žiūrėjo į jį abejingai. Šie daugumoje lietuvių kalbą namuose vartoję konservatoriai nedalyvavo beveik ir vokiečių kultūrinėj veikloj. Laikydamiesi jiems bent

Nemunas nuo Rambyno kalno

tiesiogiai blogo nepadariusios ciecoriaus laikų tradicijos, jie atiduodavo savo balsus už vokiečių atstovus. Tokiu būdu pagal šią politinę, visuomeninę lietuvių diferenciaciją turėjo orientuotis mažiaug ir lietuvybės veikla. Tautiškai susipratę lietuvių būreliai bei organizacijos, norėdamos atsiriboti nuo vokiškų svetainių bei jų susirinkimų vietų, stengdavos spiestis kartais mokyklose, kur buvo lietuviško nusistatymo mokytojas, privačiuose butuose bei šiaip tinkamesnėse susibūrimų vietose. Viena tokia lietuvių mėgiama susibūrimo vieta buvo tapę ir Reizgių namai. Ten buvo vietinio šaulių būrio būstinė, juose spietėsi plačios apylinkės mokslus einąs jaunimas. Šalia kitų svečių rudens metu iš čia pradėdavo savo medžioklines išvykas ir susirinkę medžiotojai. Čia veikė ir Jaunųjų ūkininkų ratelis. Ypač po 1930 metų, prasidėjus ekonominei krizei, pažangesni apylinkės ūkininkai skubėdavo vasaros dienų pavakariais dažnokai pas Reizgį, nes čia sutartomis dienomis atvažiavęs agronomas skaitydavo paskaitas ir susirinkusieji diskutuodavo, kokias ūkio šakas specializuoti, kad būtų galima lengviau parduoti ūkio gaminius ir panašiai. Šis naujų ir pažangesnių gyvenimo kelių ieškojimas bei sava lietuviška ateitis skatino tuo pačiu susipratusius lietuvius pralenkti kitus ir kultūros srity bei pasidaryti savo krašto šeimininkais. Šiam tikslui siekti, galime sakyti, buvo skirta ir lietuvišku paprastumu dvelkianti Reizgio sodyba.

Reizgio politinė veikla

Reizgio politinio gyvenimo kelias nebuvo lengvas. Jam būdavo patikimos pareigos kartais ir gana sunkiais bei rizikingais momentais. 1923 m. jis buvo E. Simonaičio sudarytosios sukilėlių direktorijos narys. 1925 m. buvo Borcherto ir 1927 iki 1930 m. Kadgyno direktorijų direktorius (Klaipėdos kr. direktorija buvo lyg vykdomoji, seimelio pasitikėjimą privalanti turėti, krašto valdžia, susidedanti iš gubernatoriaus skiriamo pirmininko ir dažniausiai dviejų direktorių, vadovaujančių atitinkamoms krašto gyvenimo šakoms). Taigi Reizgys buvo du kartus direktorijos pirmininkas. Vienas iš svarbiausių jo politinio gyvenimo epizodų buvo jo 1934 metais vadovautos direktorijos veikla. Apie 1933 m., pradėjus nacionalsocializmui skverbtis iš Vokietijos vis labiau ir į Klaipėdos kraštą, lietuvių tarpe kilo didelis susirūpinimas. Gubernatorius Gylys buvo centro vyriausybės atšauktas ir į jo vietą paskirtas dr. Navakas. Tų laikų vokiškos direktorijos pirmininkas dr. Schreiber stengėsi naujam gubernatoriui šį vokiečių sąjūdį menkinti, kad tai vykstą, girdi, autonomijos rėmuose ir kad čia nesą nieko pavojingo. Bet veterinarijos gydytojo Neumano ir Sasso suorganizuotos partijos pradėjo veikti visiškai pagal Hitlerio skelbiamą ideologiją bei jo išbandytus metodus. Dr. Schreiberio išsisukinėjantys bei neigiami atsakymai buvo įvertinti kaip pasipriešinimas gubernatoriui. Ir 1934 m. gegužės mėn., gubernatorius paleisdamas kraš to seimelį, atšaukė iš pareigų ir direktorijos pirmininką. Dr. Schreiberio direktorija pasitraukė protestuodama, ir lietuvių - vokiečių politinė įtampa pradėjo didėti. Nauju direktorijos pirmininku gubernatorius paskyrė Martyną Reizgį. Reizgio direktorija, šalia kitų dalykų, pirmiausia ėmėsi krašto administracijos pertvarkymo darbo. Iš susirašinėjimų bei sąrašų buvo rasta, kad nacionalsocialistinėms Neumano bei Sasso partijoms priklausė jau dauguma aukštųjų krašto autonominių įstaigų vok. valdininkų. Neva sporto sambūrių forma buvo pradėta suorganizuoti net SA smogiamieji daliniai. Tik centro vyriausybės karo komendanto įstaiga prilaikydavo juos nuo perdidelės propagandos varymo bei smurtiškų metodų vartojimo. Sprendžiant šį klausimą, Reizgio direktorijai teko bent žymesniuosius nacių partijoms priklausančius valdininkus iš tarnybų atleisti arba suspenduoti. Pirmiausia buvo reformuota autonominės krašto policijos valdyba ir jos pirmininkas bei dalis nepageidaujamų aukštesnio bei žemesnio rango policininkų atleista. Policijos vadu buvo paskirtas buvęs tos įstaigos referentas J. Toleikis, žuvęs taip pat koncentracijos stovykloje. (Be J. Toleikio, Reizgio, buv. direktorijos pirm. Simaičio, direkt. A. Jonušaičio, yra žuvę 1942—43 metais koncentracijos stovyklose dar apie 30 kitų klaipėdiškių liet. visuomenės veikėjų.) Iš pareigų buvo atleistas ir vadinamas Klaipėdos miesto vyriausias burmistras dr. Brindlinger, kuris šalia vokiečių konsulato buvo vienas iš svarbiausių miesto valdybos bei vokiečių priešinimosi skatintojų. Buvo perorganizuota ir krašto draudimo įstaigos vadovybė, pakeisti apskričių viršininkai ir dalis valsčių viršaičių. Neaplenktos buvo ir kai kurios autonominių teismų įstaigos, iš kurių buvo atleista iš tarnybų ir keli teisėjai, pasižymėję savo darbe aiškiu priešvalstybiniu nusistatymu. Buvo peržiūrėtas ir krašto mokyklų tinklas ir pagal galimybę kai kuriose vietose įstatyti jauni lietuviai mokytojai. Kaip jau minėta, buvo paneigtas vokiečių kalbos pirmumas mokyklose ir įsakyta sustiprinti lietuvių kalbos mokymą, kad būtų pasiek-

(Nukelta į 6 psl.)

SILEIKIS, O. P.
Orthopedas. Protezistas
Aparatai-Protezai. Med. bandažai. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t.t
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 So. Kedzie Ave.
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HEmlock 4-1552 nuo 2 iki 9 v. p. p. kasdien, išskyrus trečiad. ir šeštad.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadien. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonas PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

Rez. HE 6-1670
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building), tel. LU 5-6446
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001,

Ofisas: 3148 West 63rd Street
Tel.: PRospect 8-1717
Rezid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
Dr. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; treč. uždaryta. Antrad. ir penkt. vakarais nuo 7 iki 8.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 W. 63rd St.
Kampas 63-čios ir California
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak. Šešt. 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso telef. 476-4042
Rez. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 Elgin
425 No. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849. rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr. 1-6, treč., šešt. pagal sutartį, sekm. uždaryta.

Tel. ofiso HE 4-5758: Res. HI 5-3225
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
(Bendra praktika ir Alergija)
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9 val.; penkt. 10 v. r. iki 9 v. v.; šeštad. 10 v. r iki 1 p. p. Ligonius priima pagal susitarimą.

DR. J. G. BYLA-BYLAITIS
Nervų-smegenų chirurgija, ligos
2737 WEST 71st STREET
Valandos tik susitarus
Tel. GRovehill 6-3409

Tel. Ofiso 247-1002. Namų PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Taipgi įvairios nervinės ligos
Valandos pagal susitarimą.
4063 Archer Avenue
(Prie California Ave.)

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave. WA 5-2670.
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 3-0001.

Ofiso HE 4-1414. Rezid. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak.
Šeštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2737 West 71st Street
VAL.: kasdien nuo 6-8 val. vak., Šeštad. nuo 12:30 iki 2:30 val. p. p. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.
Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017
Ligonius priima pagal susitarimą

Ofiso tel. HE 4-7007.
Namų-rez. tel. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
(JOKŠA)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63 Street
Val.: Pirmad. ir ketv. nuo 3 v. iki 4:30; antr. ir penkt. nuo 4 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4 val

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 8-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Telefonas: GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Rd.
Valandos 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7 Treč. ir šeštad. tik 10-12.

DR. VL. KAUPAS
VIDAUS LIGOS
(Spec. plaučių ir širdies)
756 West 35th Street
(kampas 35-ta ir Halsted)
Valandos vak. 7-9. Šeštad. 10-2 p. p. Trečiad. susitarus.
Visada atsilieps telefonas 427-0871.
Tel. Ofiso — BI 7-0400.

Tel.: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 1—4 p. p., 6:30-8:30 val. vak. Šeštad. 1—4 val., trečiad. uždaryta.

el. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak. išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA-CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
Val.: Kasdien popiet nuo 12—3 val. vak., pirm., antr., ketvir. 6—9 val.
Trečiadieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 val. p Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val p. p.
Ofice tel. RE 7-1168
Res. tel. WAlbrool 5-3765

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(OFISO IR REZ.)
VALANDOS PAGAL SUSITARIMĄ

Tel. ofiso PR 8-7773, rez. PR. 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 p. p. antrad. ir penktad. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v.
Šeštad.: 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. JONAS V. MILERIS
NERVŲ IR SMEGENŲ LIGOS
5430 So. Kedzie Avenue
PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. HE 4-1562
Skambint 2 iki 9 val. popiet kasdieną. Išskyrus trečiadienį.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA-CHIRURGĖ
Vidaus ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. offiso: PUllman 5-6766
Namų: BEverly 8-3946
Priėm. val.: kasdien 6-9 v. v., šešt. 1-4 v. p. p., trečiadieni — uždaryta.

Tel. ofisų RE 7-8818, VI 2-1484
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Ofisas 2659 W. 59th St.
Val. Pirm., ketv. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p., šešt. 10-12 val.
Ofisas 3259 S. Halsted St.
Val. Antrad. ir penkt. 3-7 val. p. p.
Trečiad. uždaryta.
Ofiso telefonas — BIshop 7-2525

DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Treč. ir sekmad. tik susitarus.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
2745 West 69th Street
Spec. ORTHOPEDINĖS LIGOS
Priešais St. Kryžiaus ligoninę.
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6-8 val. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-7381
Val.: 10 ryto iki 8 vak., trečiad. uždaryta. Šeštad. 10 v. r. iki 2 p. p.

Rez. tel. PR 9-0563, Rez. PR 9-6730
Dr. W. Ross Dr. L. Seibutis
Inkstų, puslės ir šlapumo takų chirurgija
Ofisai: 7958 S. Western Ave., tel. GR 6-0091; 392 E. 159th St., Harvey, Ill., tel. EDison 3-4383; 30 N. Michigan Ave., Suite 808, tel. CE 6-7764.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALDONA SIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
6449 So. Pulaski Rd. Tel. LU 2-5775 arba 15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Telef. FU 5-2020.
Valandos pagal susitarimą. Jeigu neatsiliepia skambinti TE 9-1071.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63d. St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Penkt. tik 1—3 p. m.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

DR. E. STANAT-STANAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Mitybos ir svorio problemos
1951 W. Irving Park Rd.
(Damen Ave. kampas)
Val. pirm., ketv. ir penkt. 7-8 v. p. p. ir pagal apointmentą.
Tel. Ofiso LA 5-2134, Rez. 878-4960

Ofiso telef. CLiffside 4-2896
Rezid. telef. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 S. Ashland Ave.
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
Valandos kiekvieną dieną 2—4 ir 6—8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, priimama pagal susitarimą. Šeštadieniais nuo 2 val. iki 5 val. vak.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priima ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinkit tel.: HE 4-2123 nuo 1 iki 8 val. popiet, kasdien, išskyrus trečiad. ir šeštad.

Telefonas — GRovehill 6-2822
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS
alandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais nuo 1-4 val. popiet Trečiadieniais uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIŪTĖ
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Ave.
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8.
Šeštad. nuo 2 iki 4. Treč. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 W. Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6650
Rez. 6600 So. Artesian Avenue
Val.: 11 v. ryto iki 3 v. p.p., 6-7 v.v.

DR. STASYS ŽMUIDZINAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Staigiai susirgus arba susižeidus (Emergency), šaukite telefonu — 434-6967 nuo 2 valandos po pietų ligi 5 valandos ryto kasdien.

Split by PDF Splitter

PASKUTINĖ MICHELANGELO KELIONĖ

D. COLAFRANCHI

Averardo Serristori Florencijos Medičių ambasadorius Romoje ir gydytojas Gherardo Fedelissimi, buvę prie Michelangelo mirties patalo, tvirtina, kad Michelangelo mirė 1564 m. vasario 18 d. 4 val. 30 m. vakarop.

Didysis skulptorius tapytojas ir architektas mirė, sulaukęs devyniasdešimt metų amžiaus, išsekus jėgoms, mūsiškai tariant — iš senatvės, nedidokame name arti Traiano aikštės, kur dabar yra mažas gėlynas prie Loreto Marijos bažnyčios.

Kambarys, kuriame skulptorius mirė

Apie šią jo gyvenvietę žinome iš paties Michelangelo laiško, rašyto Florencijon anūkui, kad šis nedelsdamas vyktų pas jį. Kambarys, kuriame skulptorius mirė, buvo nedidukas, baltai išdažytomis sienomis, nukabinėtomis įvairiausiais brėžiniais, kurie dar liko, gausybę jų pačiam Michelangelui prieš mirtį sumetus į krosnį. Buvo likus kažkokia kainoraščių bei išlaidų knyga, medinė spinta ir riešuto medžio dėžutė pinigams laikyti. Geležinė lova su šiaudų prikimštu čiužiniu, ant kurio buvo uždėti trys plonesni čiužiniai, dvi baltos antklodės ir viena odinė antklodė apsiginti nuo šalčio, taipgi baltos lovos užuolaidos.

Nelaimė su monetomis

Paskutinieji senelio gyvenimo metai nebuvo visai ramūs. Kartą, kaip pasakoja Vacca, per klaidą jis buvęs net suimtas. Popiežiaus Pauliaus IV laikais netoli San Vitale, Orazio Mutti vynuogyne, buvo rasta brangenybių. Jas rado O. Mutti darbininkas, kuris su brangenybėmis pabėgo. Be didesnio skaičiaus auksinių medalių, ten buvo ir kitokių brangenybių. Sužinojęs tai O. Mutti, įspėjo visus Romos bankininkus ir auksakalius, kad, jeigu būtų pastebėta kas su auksinėmis monetomis ar kitokiomis brangenybėmis, praneštų teismui. Pasitaikė, kad Michelangelo tuo metu siuntė savo pasiuntinį Urbino bankah iškeisti kelių senų aukso monetų, jau išimtų iš apyvartos. Bankininkas, prisiminęs O. Mutti įspėjimą, pasiuntinį įdavė viešosios tvarkos sargams, ir Urbino atsirado belangėje. Klausinėjamas Urbino pasakė monetas gavęs iš Michelangelo. Dabar ir didįjį skulptorių čiupo tardytojas. Paklaustas, kokiu vardu vadinąsis, atsakė: "Man buvo pasakyta, kad aš vadinuosi Michelangelo Buonarruoti". Į klausimą, iš kur kilęs, atsiliepė: "Sakoma, kad esmi florentietis". Ir kai buvo teirautasi, ar jis pažįstąs Mutti, atsakęs: "Kaip aš galiu pažinti nebylius (mat, itališkai muti reiškia nebyliai), jei nepažįstu kalbančiųjų?" Tačiau keletas kardinolų, patyrę apie Michelangelo sulaikymą, suorganizavo kilmingųjų intervenciją, ir mūsų kalinys tuojau buvo sugrąžintas namo.

Nedėkingi giminės

Turėjo Michelangelo vargo ir su giminėmis. Kartą jis buvo pasiuntęs keletą šimtų aukso skūdų savo anūkui į Florenciją, kad pinigus panaudotų pagerintam vilnų bizniui. Nesulaukęs reikiamos padėkos, atrėžė anūkui, kad pinigai nesimėto gatvėse, kad jis nesitikėtų jo palikimo, ir iš viso jam daugiau neberašinėtų. Bet kai jo anūkas vedė Cassandrą Ridolfi, Michelangelo atsileido — jaunamartei pasiuntė brangenybių ir geriausios medžiagos drabužius.

Michelangelo
Autoportretas senatvėje

Metais prieš jo mirtį buvo slaptai susitarta Florencijos kunigaikščio Cossimo dei Medici ir popiežiaus, kad būtų sudaryta reikiama apsauga viskam, kas priklausė Michelangelui, nes visi jau galėjo pastebėti didžiojo menininko gyvenimo slinkimą baigmėn. Turėjo būti viskas saugoma, surašoma smulkus inventorius, neliečiami brėžiniai, modeliai, užrašai, knygos ir pinigai, kad po mirties viskas galėtų būti atiduota šv. Petro bazilikos statybos fondui, o taip pat ir šv. Lauryno knygynui. Nujausdamas geradario gęstančias dienas, jo anūkas panoro pamatyti senelį dar kartą Romoje.

Testamentas ir mirtis

Michelangelo sirgo karštlige, kuri jį ir į kapus nuvarė. Jo gydytojas Frederico Lonati ir kiti, kurie rūpinosi sergančiojo priežiūra, sudarė garsų jo testamentą iš keleto žodžių, kuriais jis sako, jog sielą paveda Dievui, kūną — žemei, o kitus daiktus savo artimiausiems giminėms, su sąlyga, kad jie prisimintų jį savo maldose į kenčiantį Kristų.

Sekančią dieną, dalyvaujant visiems Romos ir Florencijos dailininkams bei Romos gyventojams, po labai iškilmingų egzekvijų jo kūnas buvo laikinai padėtas į šv. Apaštalų bažnyčioje paruoštą vietą, nes patsai "Apleistuos lizduos". Tik juose peizažas nėra tapomas dėl patiespeizažo. Peizažas šiuose Igno darbuos tampa tik simbolio, tik dailininko idėjos aiškinamąja dalimi.

Michelangelo — Pietos detalė — mirusio Kristaus veidas

popiežius buvo numatęs vėliau jo palaikus perkelti į šv. Petro šventovę.

Pavogtas karstas

Tačiau jo užsispyrėlis anūkas Lionardo sugebėjo nukreipti sargų dėmesį ir nakties metu mirusiojo palaikus slaptai išvežė iš Romos į Florenciją. Michelangelo karstas buvo florentiečių labai iškilmingai sutiktas ir pasilaikytas Florencijoje.

Michelangelo iš Romos buvo pabėgęs ir po garsaus ginčo su popiežium Julijum II-ju. Antrą kartą jis parvyko į Florenciją, kai vyko apgulos stovis. Ši trečioji kelionė buvo jo paskutinė kelionė į gimtąjį savo miestą. Nors niekas kitas už jį neturėjo daugiau teisių būti Romos piliečiu, ir toji pilietybė jam buvo jau 1537 metais suteikta.

Iš "Osservatore Romano" kovo 4 d. 1962 sulietuvino

dr. P. Mačiulis.

Ne tik grožėtis, bet ir susimąstyti

(Atkelta iš 1 psl.)

las "Du draugai". Argi tai negalėtų būti ir anasis, prieš šimtmečius liaudies meistrų nutapytas lentoje ir dabar tik iš girių gūdumos atneštas galerijon? Net ir jo įrėminimas apgauna akį: drobė taip užtempta, jog gaunasi lentos įspūdis Tačiau paveikslas ir kompozicija, ir tematika, ir spalvų klojimo technika nėra anų senųjų kopija ar sekimas. Tai tik kažkas iš anos natūralios ir primityvios lietuvio sielos paimta, perleista per dailininko dvasios prizmę ir įrikiuota moderniojo meno raidon.

Panašiai galėtume kalbėti ir apie šaltose spalvose iškaltą ir matematiškoje kompozicijoje įrėmintą "Berniuką" ir "Senus bokštus" ir net mistinį "Kryžių".

Vitražiniai efektai

Savitą Vytauto Igno bruožą gražiai papildo ir keletas vitražinio įspūdžio darbų: "Žuvys", "Trys karaliai" ir iš dalies "Vienuolės koplyčioje". Geriausias iš jų "Žuvys", kur tegu ir neliepsnojančiose, bet būdingose Ignui ramiose spalvose ir įdomioje vitražinių rėmų kompozicijoje nardo organiškai paveikslo visumon įsijungiančios žuvys. Kiek šaltesni, statiškai ir negyvai išgalvotiniai "Trys Karaliai". Bet spalvų margumynavimas ir šiame darbe akį patraukia. Vitražiniam fone nutapyta ir "Vienuolės koplyčioje". Tai askezės ir kieto susitvardymo triumfas Igno kūryboje. Nieko čia nėra pripuolamo ir atsitiktinio. Viskas palenkta viduramžinei gotikai. Net ir vienuolių veido gaubtai išlenkti kaip gotikinės arkos, besikartojančios detalėmis ir antrojo plano, paveikslan netelpančiuose vitražuose.

Peisažai ir simboliai

Parodos lankytojų tuoj pastebima, kad Ignas nėra peizažo tapytojas. Net keista — juk peizažas mūsų lietuvių dailėje buvo ir yra nustelbęs visa kita. Tiesa, yra šioje parodoje vienas kitas darbas, kur galėtume rasti ir peizažinio elemento, pvz. "Vakare senkapiuos" Ne visai racionalus ir vientik lietuviško skrynių ornamento tapymas didelės apimties paveiksle. Čia, rodos, yra ta pati klaida, kuri savo laiku buvo padaryta, milžiniškų dimensijų rūpintojėlį pastatant Paryžiaus pasaulinėje parodoje. Žiūrovui jis ten buvo visai nesuprantamas, ne savo vietoje ir ne savo paskirtyje. Panašiai šį kartą atsitiko ir Ignui su kraitinių skrynių ornamentais. Nors lietuviškai akiai jie ir čia yra matonūs.

Perkrovimo ir pabirumos pavojai

Keliuose darbuose jaučiamas ir tam tikras paveikslo perkrovimas objektais. Gerai, jeigu visi daiktai sujungiami organinėn visumon. Tada gausa sudaro vienumą, ir darbu reikia tik gėrėtis. Šitaip yra padarytas lino raižinys "Senoje žemaičių koplyčioje". Čia daug veidų, daug daiktų, bet juos visus apjungia šiltas lietuviškas ryšys su Dievu, su gėle, paukščiu ir mėnuliu, kad, matydamas daug, jauti viena. Tuo tarpu kai medžio raižinys "Pieta" yra pabiręs vienumon nesuvedamon detalių gauson. Be kita ko ornamentinėse rūbų detalėse šis darbas jau perdaug yra artimas senųjų liaudies medžio raižytojų darbui "Šv. Ona".

Grožis ir mintis

Parodos aptarimą baigiant, belieka tik pasakyti, kad pastarasis Igno pasirodymas Chicagoje yra vertintinas, aplamai, teigiamai. Dailininkas parodos lankytoją privertė ne tik grožėtis, bet ir susimąstyti.

Kai kurie suabejojimai

Tačiau ne visur Ignui taip gerai išeina. Ieškant ir minusinių pusių, ties vienu kitu paveikslu ar raižiniu dailininko sprendimu galėtume ir suabejoti. Net ir svetimo veido bruožų galėtume rasti. Sakysim, "Vakaro senkapiuose" viršutinė dalis norom nenorom atliepia savo technikiniu išpildymu van Gogh'ą, kai tuo tarpu makabriška ir lavoninė apačia Rouault. "Karnavalo šokėja" kažkuo kažkur ataidi Kasiulį. Primygtinai ieškodami, rastume ir daugiau panašių analogijų.

Michelangelo — Bachas, sukurtas dvidešimt antruose skulptoriaus amžiaus metuose.

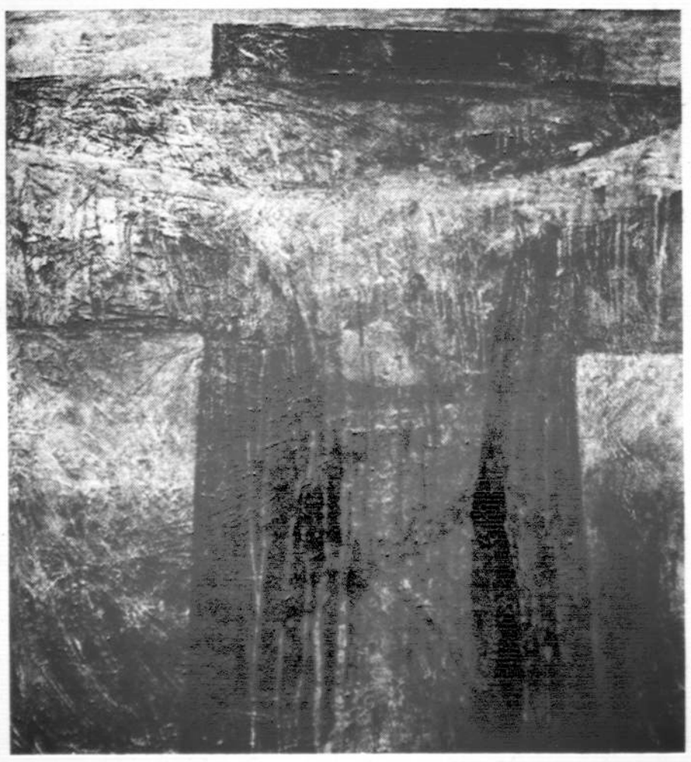

Vytautas Ignas — Kryžius

Kertinė paraštė

JAUNIMO TEATRO REIKALU

(Atkelta iš 1 psl.)

dantis, bet jungiantis veiksnys

Kas lietuvių jaunimo teatrą turėtų organizuoti ir finansuoti, ir ar iš viso pastovesnis jaunimo teatras yra įmanomas, neprikliausantis šio straipsnio rėmams. Šiuo reikalu daugiau pasisakyti galėtų jaunimo organizacijų atstovai, kuriems, be abejo, šis reikalas svarbus, teatro bei kitų kultūrinių vienetų organizatoriai, turį patyrimo techniškame reikalo organizavime. Jų patirtis ir praktiškas reikalo sprendimas būtų didelės vertės.

Kad lietuvių jaunimo teatras yra įmanomas išeivijoje, noriu pailiustruoti vienu praktišku pavyzdžiu.

Prieš pusantro mėnesio jūros skautai, vadovaujami Dalios Sruogaitės - Bylaitienės pastatė Juliaus Kanapės (Balio Sruogos), kaip jis pats vadina, vieno veiksmo niekaniekį, parašytą vokiečių okupacijos metais (1942). Veikalas pritaikytas gimnazijos scenai ir jos žiūrovams. Vaizduojama Užgavėnių scena, Kanapinio kova su Lašininiu, simboliškai atskleidžianti mūsų santykius su okupantu. Veikėjai gimnazistai, didelių problemų nesprendžia. Rodoma Užgavėnių papročių nuotaika karo metu. Įvesta dainų ir šokių. Po šia žaismingą uždanga Sruoga nepagailėjo ironijos okupantui.

Nors ši vieno veiksmo komedija savo turiniu nepilnai suprantama išeivijoje gimusiam jaunimui, tačiau stiprus Sruogos žaismingas, šokiai bei dainos ir ypatingai D. Sruogaitės - Bylaitienės režisūra padarė ją žiūrovams suprantama. Nežiūrint, kad Bylaitienė tik pirmą kartą pasirodė didesnei publikai kaip režisierė, scenoje jautei artistinę discipliną. Veik visi veikėjai jauni žmonės, ne profesionalai, kai kurie tik pirmą kartą scenoje, tačiau režisūra, veikalo supratimas ir skoningas teatrinių priemonių naudojimas sudarė rimto teatro įspūdį.

Scenos galimybės buvo pilnai išnaudotos, įvedant puikių mizanscenų, kurių mėgėjų teatre dažnai trūksta. Veiksmui vykstant kambaryje, parodyta senelė perskirtas koridorius, kur mergaitės žaidžia sviediniu. Pilnai išnaudotas ir nemeluotai perteiktas Marytės (R. Stravinskaitė) "žaidimas" su vedrodžiu, gėle arba šuniuko pavaizdavimas. Kuzė (R. Izokaitytė), kurios rolė gan pasyvi, atrodė įtikinančiai veikli. Vykusiai buvo perteiktas Kanapinio įžengimas ir Lašininio kritimas.

Liaudies motyvais muzika A. Nako komponuota ir išpildyta muzika be priekaištų.

Kostumai spalvingi (D. Lukošiūnaitės ir J. Liškevičiūtės), ypač gerai pavykę Kanapinio, Dešraitės ir Sviestaitės. Daug fantazijos.

Scena nebuvo perkrauta dekoracijomis. Gal net per taupi. Senelė, skirianti kambarį nuo koridoriaus, ir tolumoje tilto eskizas. Nieko bereikalingo.

Kaip minėjau, visi veikėjai ne profesionalai, išskyrus Gluosnį (V. Macieža), tačiau juos visus rišo vienintelis tikslas — meilė scenai. Neeiliniais gabumais išsiskyrė Regina Stavinskaitė, vaidinusi Marytės vaidmenį. Jai pilnai pavyko įsijausti ir perduoti publikai išdykusios gimnazistės tipą. Kanapiniui (A. Aglinskui) puikiai tiko inkvizitoriaus vaidmuo. "Filosofas" galėjo būti tikresnis ir įvairesnis.

Jūros skautų organizuotumas ir Dalios Sruogaitės - Bylaitienės vadovavimas spektakliui įrodė galimybę turėti jaunimo teatrą. Atrodo, Dalia Bylaitienė bus supratusi tikrąją jaunimo teatro paskirtį išeivijoje, ir bene bus pionierė šioj srity.

Jaunimo teatro buvimu pirmoj vietoj turėtų susirūpinti tėvai, kurių vaikai auga dviejų kultūrų įtakoje. Iš svetimų įtakų vaikų neišgelbėsime. Tai neįmanoma. Reikia tik, kad, jaunimas pasisavinęs šio krašto vertybes, tautiškai pats savęs neprarastų. Jaunimo teatras ir būtų vienas stipriausių veiksnių tautinėms vertybėms ugdyti.

A. Markelis

Kronika

● **Literatūros vakaras meno galerijoj.** Šiandien 8 val. vak. Chicago Savings and Loan Ass. meno galerijoje prie Western ave ir 63-čios, kur dabar dar vyksta dail. Igno darbų paroda, rengiamas literatūros vakaras Liunės Sutemos išleistos naujos poezijos knygos "Nebėra nieko svetimo" proga. Poetės kūrybą aptars Alg. Mackus. Pati poetė paskaitys visai naują ciklą savo eilių dail. Igno paveikslų temomis. Vakare savo kūrybos skaitys ir K. Almėnas. Igno darbų paroda uždaroma rytoj, gegužės 20 d.

● **Muzikas Aleksandras Kučiūnas** Roosevelt Universitete Chicagoje, Rudolph Ganz Recital Hall (Rm. 745) gegužės 23 d. 8 val. 15 min. vak. turės su savo studentais operinį pasirodymą. Programoje yra vienaveiksmė, 1946 m. Romoje premijuotoji Pierre Petit opera "Le Jeu de L'amour et du Hasard", scena iš Puccini "Bohemos" ir Haydno dviejų veiksmų opera "La Caterina". Čikagiečiams lietuviams yra graži proga šiame operiniame vakare dalyvauti.

Split by PDF Splitter

ARTIMOS ATEITIES PASAULIS

Kai utopijos laimei ar nelaimei virs tikrove

Sugebėjimu perduoti neribotą eilę idėjų, sako anglų mokslininkas Arthur Clarke, žmogus išsiskiria nuo gyvulio. Beveik visa, kas yra žmogiška, išskyla iš tos jo galios. Visuomenė buvo neįsivaizduojama prieš kalbos išsivystymą, o kultūra neįmanoma prieš rašto išradimą. Prieš penketą šimtų metų rašto sumechaninimas spaustuvių pagalba užtvindė pasaulį idėjomis ir žinojimu, kurie pagimdė Renesansą. Dar nesuėjo nė šimto metų, kai elektrinis susižinojimas pradėjo tolių užkariavimą, kuris ašigalius priartino ligi penkioliktosios sekundės dalies, o radijas ir televizija jau leido žmogui nugalėti laiką ir erdvę.

Bus dar viena revoliucija

Tačiau dar toli grazu ligi pilno laimėjimo. Anot A. Clarke, turėsianti įvykti dar viena revoliucija, kurios pasėkos būsiančios nemažiau reikšmingos. už spaudos ar elektroninių priemonių išradimus. Šios revoliucijos įrankiu būsiąs susižinojimo satelitas.

Mintis, kad satelitai gali būti panaudoti radijo ir TV, pirmą kartą buvo įvykdyta 1958 m., kai prez. Eisenhowerio Kalėdų sveikinimas buvo pasauliui perduotas skriejančios Atlaso raketos pagalba. Nuo to laiko labai daug pastangų buvo įdėta į susisiekimo satelitų ištobulinimą. Pvz. visi yra matę "Echo", milžinišką balioną, beskriejantį erdvėje, grąžinantį į žemę dalelę jį pasiekiančios energijos. Kiti, kaip pvz. "Courier", yra aktyvūs, jie priima, padidina ir grąžina signalus, siunčiamus iš žemės stočių. Netolimoj ateityje (už 10—15 metų) visas pasaulis bus apjuostas nematoma juosta abiejų rūšių balionų, iš kurių sklis radijo ir TV bangos.

Tarpžemyninius laidus pakeis satelitas

Kokios įtakos turės mūsų visuomenei ir kultūrai naujos susižinojimo priemonės? Prieš atsakant į šį klausimą, reikia pažymėti, kad negalima numatyti didžiųjų išradimų visos įtakos, nes satelitinis susižinojimas mus įgalins beveik akimirkoj susisiekti su kiekviena žežės vieta.

Vandenynai visad būdavo svarbiausia susisiekimo kliūtim. Reikėjo milžiniškų technologinių pastangų nutiesti telefono laidams tarp Europos ir Amerikos, leidžiantiems iš karto kalbėti trisdešimt šešeriems balsams vieno milijono dolerių už laidą kaina. Vėliau buvo nutiesta beveik šimtas laidų, tačiau maža beliko vilties ateities pagerinimams. Norint nutiesti laidus televizijai, reikėtų milžiniškų išlaidų.

Tuo tarpu kuklus satelitas, kurį šiandien jau galima lengvai sukonstruktuoti, gali aprūpinti tūkstančių balso laidų per Atlantą,ar vienu TV laidu. Visiškai artimoje ateityje satelitų pagelba bus galima susikalbėti su bet kuria žemės vieta. Bus galima lengvai ir greitai iš Grenlandijos kalbėtis su Australija, ar iš Kinijos su Pietų Amerika, panašiai, kaip šiandieną kalbamasi su savo miesto abonentu.

Stasys Šimaitis — Šokis (1962)

Kada nors ir mes atrodysime primityvūs

Visa tai gali turėti tokios pat didelės įtakos ūkiniam bei socialiniam gyvenimui, kaip ir savu laiku telefono išradimas. Kągi mes darytume, jeigu šiandien vėl mums reikėtų tvarkyti visus reikalus, susitinkant su žmonėmis veidas į veidą, ar laiškais, išvedžiojamais pašto karietomis ar būriniais laivais. Mūsų vaikaičiams, sako A. Clarke, mes atrodysime lygiai tokie pat primityvūs, o mūsų dabartinės kasdieninio susižinojimo priemonės — pasakišku slogučiu. Nes argi bereikės žmogui keliauti, jeigu jo namuose bus raštinė, aprūpinta keletu paprastų informacijas teikiančių mašinų ir spalvota televizija, su kurių pagelba jis galės pasimatyti su kiekvienu jam reikalingu asmeniu bet kurioje žemės vietoje? Tuo būdu devynios dešimtosios dabar vykstančių kelionių galės būti išvengta.

Ateities paštas ir dienraščiai

Taip pat nesą jokios abejonės, kad satelitai turėsią neparprastai didelės įtakos rašytų ar spausdintų informacijų perdavimui. Žinovai tvirtina, kad po dešimties metų erdvės paštas mūsų dabartinį paštą pavers pasenusiu daiktu. Vienas paprastas satelitas, aprūpintas moderniais įrengimais, lengvai galės atlikti visą šių dienų transatlantinę korespondenciją. Laiškai tada galės būti pristatomi į kiekvieną žemės vietovę per keletą minučių, ir netgi pramatomas laikas, kada laiškai specialių įrengimų pagelba būsią rašančiojo siunčiami tiesiogiai adresatui. Kai tas laikas ateis, paštas nebesiuntinės laiškų ir užsiims tik siuntinių persiuntimu.

Kita didelė ir toli siekianti naujovė būsiąs erdvių dienraštis, nes žmonėms reikalingos žinios, ne popieris. Už kokio pusšimčio metų dienraščiai, kokius dabar turime, išnyks. Juos atstos elektrinių grandžių impulsai. Norintieji perskaityti "Draugą" pasuks specialaus aparato atitinkamą numerį, kaip kad dabar pasukame telefono numerius. Tada ekrane pasirodys ryškus "Draugo" titulinis lapas ir laikysis tol, kol jūs spausite mygtuką. Jį paleidus — seks antras ar trečias puslapis ir t. t.

Be abejo, dienraščių formatas bus pakeistas ir specialiai tam tikslui pritaikintas. Galimas daiktas, kad būsią specialūs kanalai dienraščiams, žurnalams, naujienoms, skelbimams ir t. t. Panašiai būsią skaitomi ne tik vietos laikraščiai, bet ir visų šalių spauda — pasukant atitinkamus numerius ar ženklus.

Elektroninės bibliotekos

Tai mus tiesiogiai veda į milžinišką informacijų sandėliavimo ir jų suradimo lauką, kuris yra viena svarbiausių kultūros problemų. Dabartiniu metu galima elektroniniu būdu sandėliuoti bet kokią rašytą medžiagą ar iliustraciją. Tuo būdu galima numatyti Centrinę biblioteką ar Atminties banką, kurie turės svarbų vaidmenį pasaulio susisiekimo tinkle.

Turės atsirasti elektroninė biblioteka, nes tolydžio didėjąs spausdintos medžiagos tvanas verčia apie tai galvoti. Neseniai buvo paskelbtas sandėliavimo sumanymas, pagal kurį visa, kas buvo parašyta ar atspausta ant akmens, popieriaus ir papyro per pastaruosius dešimtį tūkstančių metų, bus sutalpinta šešių pėdų ilgio vazdyj.e Viso pasaulio literatūrų užšifravimo ir į rodykles įtraukimo elektroninėje formoje (taip, kad kiekvienas veikalas galėtų būti surastas ir vėl padėtas į savo vietą) yra galvosūkį kelianti problema, bet turi būti išspręsta pirma, kol dar bibliotekos nesugriuvę nuo knygų svorio. O kai ji bus išspręsta, kiekvienas žemės gyventojas, mokąs pasukti atitinkamus skalės numerius, tučtuojau galės pasinaudoti visu spausdintu žinojimu, spinduliais persiunčiamu iš centrinio atminties banko į atitinkamą satelitą, o iš jo — į priėmėjo ekraną. Jeigu jis norės, jis galės savo paties elektroninėje bibliotekoje visa tai užsirašyti, kaip kad dabar mes užsirašome į juostą muziką ar pasikalbėjimą.

Radijo ir televizijos pokštai

Tačiau vienas žavingiausias susižinojimo satelitų stebuklas būsiąs visuotinis radijas ir televizija. Tai būsią kažkas visiškai naujo, kam šiandien neturime dar nė pavyzdžių. Pirmą kartą istorijoje tauta galėsianti tiesiogiai kalbėtis su kita tauta ir transliuoti paveikslus į jos gyventojų namus be jokio jų valdžios koperavimo ar leidimo. Šių dienų trumpos bangos tėra tik menkas šešėlis, palyginus jas su ryškiais, niekieno netrukdomais satelitų transliavimais. Esą dar daugelis mūsų susilauksime to laiko, kada kiekvieni namai bus aprūpinti radijo ir TV įrengimais, įgalinčiais tiesiogiai pagauti už tūkstančių mylių virš žemės veikiančias stotis. Tuo būdu grius paskutinės laisvo susisiekimo užtvaros. TV įtaka būsianti daug didesnė už radiją, nes ji neturi kalbos kliūčių. Ji sugriausianti dabartines kalbos užtvaras, neleidžiančias žmonėms tarpusavy susikalbėti. Jokios vyriausybės pasikalbėjimams negalės kliudyti, nes dabar praktikuojamas trasliavimų trukdymas nebebus efektyvus. Vienintelė priemonė — uždrausti piliečiams tokius aparatus įsigyti. Cenzūros klausimas būsiąs labai aštrus.

(Nukelta į 7 pusl.)

Žavingos Atostogos Europoje!
Vietos dar gaunamos
M/S BATORY
išplaukiančiam iš Montrealio
liepos 6 d.

Rami ir patogi kelionė iki Southhampton, Copenhagen ir Gdynia (Lenkijoje), o iš ten traukiniu arba automobiliu į visas rytinės Europos dalis. **Kiti plaukimai iš Montrealio: rugpiūčio 10, rugsėjo 14, spalio 15, lapkričio 13.**

Batory—tai modernus, be dėmelės švarus laivas, su nepaprastai gražiai išpuoštais svečių kambariais ir patogiomis erdviomis kabinomis. Jūs pasidžiaugsite šiltu draugiškumu, tradiciniai puikiais valgiais ir mandagiu patarnavimu, siekiančiu patenkinti keleivius ir jiems padėti.

275 svarai bagažo nemokamai!

Dėl rezervacijų ir informacijų pasitarkite su savo vietiniu kelionių agentu arba

GDYNIA AMERICA LINE
220 BAY STREET — TORONTO, CANADA

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
MAY — GEGUŽĖS 17, 18 ir 19 D. D.

COEUR DE FRANCE GRANDE FINE CHAMPAGNE COGNAC	Fifth	$3.89
ROPHI THREE STAR COGNAC	Fifth	$4.98
POPULAR BRAND OF ASSORTED FLAVORED CORDIALS	Fifth	$2.98
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U. S. P.	Fifth	$4.89
WHITE HALL DISTILLED LONDON DRY GIN	Fifth	$2.49
RON RICO RUM LITE or GOLD	Quart	$3.79
OLD BOURBON HOLLOW KENTUCKY STRAIGHT BOURBON 10 YR. OLD 86 PROOF	Fifth	$3.59
HAMMS, PABST, or OLD STYLE BEER Case of 24—12 oz. cans	Case	$3.29
PABST BEER Case of 23—12 oz. cans	Case	$3.39
CANFIELD BEVERAGES All flavors	6 Quarts for	.99c

GRADINSKAS
J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV RADIJAI, HI-FI, VĖSINTUVAI
Pardavimai-taisymai Sek. uždaryta

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumu
A. VILIMAS
3415 S. Lituanica Ave.
Tel. FRontier 6-1882

Populiarių šokių pamokos

Jūsų namuose, klube ar mokykloj. Porai ar didesnei grupei. Jums tikrai patiks. Susipažinimui imkit specialų instrukcinį kursą: Foxtrot, Waltz, Swing, Rhumba, Mambo, Tango, Cha-cha-cha, Samba, Paso Doble, Merengue, Polka, Pachanga. Pamokos dienomis ir vakarais. Skambinkit —

GRovehill 6-7480
DIENOMIS

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas ir apdraustas perkraustymas
WA. 5-9209 Chicago, Ill.

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8 iki 9:30 val ryto. Vakaruškos pirmad 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.

VESTUVIŲ NUOTRAUKOS IR AUKŠTOS RŪŠIES FOTOGRAFIJOS MŪSŲ SPECIALYBĖ.
PRECIN PHOTO STUDIO
3068 Archer Ave. Tel. VI 7-2483
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago 42, Illinois
Tel.: GA. 4-8654 ir GR. 6-4339.

VALYMAS
KILIMAI, APMUŠTI BALDAI
valomi. Sienos valomos ir dažomos — J. Rudis
Tel. CLiffside 4-1050

GEGUŽĖS MĖNESIO
IŠPARDAVIMAS
NAMŲ RAKANDŲ
Televizijų, pečių, refrigeratorių, auksinių daiktų, laikrodėlių, deimantų.
BUDRIKO KAINOS ŽEMESNĖS KAIP KITUR
LENGVAIS IŠSIMOKĖJIMAIS
3 dalių miegamojo kambario setai nuo $89.00
4 dalių miegamieji nuo .. $139.00
2 dalių svečių kambario setai nuo.. $89.00 iki $400.00
Karpetai, virtuvės setai, pečiai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, matracai, televizijos, lietuviškos plokštelės.
BUDRIK FURNITURE
3241 So. Halsted St.
Tel. CAlumet 5-7237
Atdara pirmad. ir ketvirtadieniais iki 9 val. vakaro
Sekmadieniais 11—5 val.
Budriko radio programos sekmad. iš stoties WHFC, 1450 kil. nuo 2 iki 2:30 valandos po pietų.

DIDELIS PASIRINKIMAS
ALUMINIJAUS IR STAINLESS STEEL DURŲ — 14 rūšių; LANGŲ — 23 rūšių; STOGELIŲ (AWNINGS) — 7 rūšių; SIETELIŲ (SCREENS) — 4 rūšių; TVORŲ — 4 rūšių. Visus šiuos įrengimus **KOSTO BUTKAUS NAMŲ PAGERINIMO BENDROVĖ** išpildys nebrangiai — fabriko kainomis ir išsimokėjimui iki 3 metų. Nemokamas įkainavimas ir pavyzdžių parodymas jūsų namuose. Teirautis
PRospect 8-2781 arba GRovehill 6-1760

UNIVERSAL SHOE STORE

(Liet. batų krautuvė) YArds 7-0525
(Virš 40 metų Bridgeporte)
Naujausio stiliaus batai visai šeimai
3335 South Halsted Street
Chicago, Illinois
Atdara: kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Pirmadieniais ir ketvitadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

SVARBUS PRANEŠIMAS
COSMOS PARCEL EXPRESS CORP.
visiems, kurie siunčia dovanų siuntinius savo draugams ir giminėms visose Sovietų Sąjungos vietose

Jūs galit dėti į Jūsų siuntinius vartotus: juvelyrinius išdirbinius, laikrodžius, foto aparatus, rankines siuvamas mašinas, nešiojamas rašomasias mašinėles, medžioklinius šautuvus, amatininkų rankinius įrankius, muzikalinius instrumentus, juostelėse užrekorduojamus aparatus— tape recorders, HI-FI fonografus, tranzistorinius radijo aparatus, dulkių siurblius, 8 mm filmavimo aparatus,— su sąlyga, kad visi išvardintieji daiktai yra geram stovyje.

MES UŽTIKRINAME JUS MŪSŲ ĮPRASTU, GREITU, PATIKIMU ir garantuotu PATARNAVIMU VISUOMET.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION
(Licensed by NESHPOSILTORG)
Paskubina jūsų siuntinius jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį.
Siuntiniai APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — — GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose Jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite, negu pirkdami kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų, tinkamų siuntiniams, pigiau negu bet kur kitur.

Dėl nemokamų kainoraščių ir papildomų informacijų rašykite arba aplankykite mūsų jums artimiausį skyrių:

NEW YORK 3, N. Y	39 Second Avenue	Tel.	AL 4-5456
NEW YORK 11, N. Y.	135 W. 14th St.	Tel.	CH 3-2583
BROOKLYN 11, N. Y.	370 Union Avenue	Tel.	EV 4-4952
BUFFALO 1, N. Y.	332 Fillmore Ave.	Tel.	TL 6-2674
BROOKLYN 7, N. Y.	600 Sutter Ave.	Tel.	DI 5-8808
Woodhaven 21, N. Y.	84—17 Jamaica Ave.	Tel.	VI 3-1477
PASSAIC, New Jersey	176 Market St.	Tel.	GR 2-6387
PATERSON 1, N. J.	99 Main Street	Tel.	MU 4-4619
*VINELAND, N. J.	W. Landis Av. (Greek Orthodox Cl. Blg.)		
LAKEWOOD, N. J.	126 4th Street	Tel.	FO 3-8569
NEWARK 3, N. J.	428 Springfield Ave.	Tel.	BI 3-1797
HARTFORD, Conn.	132 Franklin Ave.	Tel.	CH 6-4724
NEW HAVEN, Conn.	509 Congress Aev.	Tel.	LO 2-1446
PHILADELPHIA 23, Pa.	525 W. Girard Ave.	Tel.	PO 5-5892
PITTSBURGH 3, Pa.	1015 East Carson St.	Tel.	HU 1-2750
CLEVELAND 13, Ohio	904 Literary Road	Tel.	TO 1-1068
WORCESTER, Mass.	174 Millbury St.	Tel.	SW 8-2868
GRAND RAPIDS, Mich.	606 Bridge St. N.W.	Tel.	GL 8-2256
DETROIT, Michigan	7300 Michigan Ave.	Tel.	VI 1-5355
HAMTRAMCK, Mich.	11333 Jos. Campau	Tel.	TO 7-1575
CHICAGO 22, ILL.	2222 W. Chicago Ave.	Tel.	BR 8-6966
CHICAGO 8, ILL.	3212 S. Halsted St.	Tel.	WA 5-2737
Los Angeles 22, Cal.	960 S. Atlantic Blvd.	Tel.	AN 1-2994
SAN FRANCISCO, Cal.	2076 Sutter Stree.	Tel.	FI 6-1571
WATERBURY, Conn.	6 John Street	Tel.	PL 6-6766
ATHOL, Mass	61 Mt. Pleasant St.,	Tel.	CH 9-6245
BOSTON 18, Mass.	271 Shawmut Ave.	Tel.	LI 2-1767

* Vineland skyrius atidarytas penktad., šeštad. ir sekmadieniais

Kas tik turi gerą skonį, Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PRospect 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirt. nuo 9 iki 9:30; kitom dienom nuo 9 iki 6 v. v.
Sekmadieniais abi krautuvės atidarytos nuo 12 iki 5.
Penktadienio vakare iki 9:30 valandos vakaro atidaryta tik 6211 South Western Ave. krautuvė

KAM PERMOKĖTI ir būti nepatenkintu, kad galima įsigyti puikų mažai vartotą betkokios firmos nuo 1956–1961 metų modelių garantuotą automobilį? Duodame 6-ių mėn. garantiją.
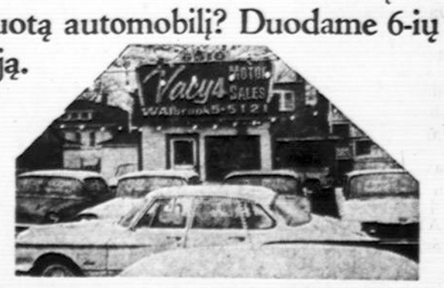

VACYS MOTOR SALES
6516 S. Western Avenue, Chicago 36, Ill.
Telef. WAlbrook 5-5121

Split by PDF Splitter

Kur vanduo liūliuoja, levendrėlė siūbuoja — A. Kezio, S. J. nuotrauka

Nežinomasis Mykolaitis - Putinas

Pasikalbėjimas (via knygos puslapiai) su J. Lankučiu ir Vincu Mykolaičiu-Putinu

Pernai Valstybinė Grožinės Literatūros Leidykla Vilniuje išleido sovietinio knygų vertintojo J. Lankučio 475 psl. studiją: "V. Mykolaičio - Putino kūryba". Knygoje apžvelgiama, vertinama (aišku marksistiniu, literatūros sferai taikomu metodu) Mykolaičio - Putino visas kūrybinis kelias, nuo pirmųjų eiliavimo bandymų gimnazijoje iki 1961 metų darbų. Jeigu nagrinėti tos studijos vieną kitą detalę, vieną kitą pastebėtą aspektą tokioje plačios skalės mūsų poeto kūryboje, galėtume rasti įdomių, tegu ir bendrinių, trafaretinių išvadų, radinių bei nuspėjimų. Tai, gal būt, daugiausia bus tiktai kitų nuomonės, Lankučio panaudotos knygoje. Pvz. B. Sruogos: jo spalvos pasižymi skaidrumu, jei taip galima pasakyti, lengvumu, švelniais potepiais ir turi kažką artimo garsams. (121 psl.) Arba: meilės motyvus Mykolaičio - Putino lyrikoje neretai lydi ir filosofiniai svarstymai (Lankutis, 96 psl.). Tokių labiau ar mažiau tikslių nusakymų apstu; jie bendriniai kiekvienam literatūriniam vadovėliui, neiškeliant ko nors naujo, individualiai — įdomaus, kuo būtinai turi pasižymėti kritiko individualumas. Šia prasme knyga ir atrodo, tartum labai detalizuotas skyrius iš bendrinio literatūros vadovėlio, absoliučiai tolima tiems *essay*, kokių, regis, prašyte prašosi Mykolaitis - Putinas, kaip viena ryškiųjų figūrų mūsų literatūroje.

Susiduriant su šia vadovėlinio pobūdžio studija mums įdomu rasti ką kitą. O būtent — susitikti su tuo Mykolaičiu - Putinu, kuris mums nežinomas. Ne su tuo, kuris degė, rašydamas "Nuvainikuotąją vaidilutę", bet su tuo, kuris tapo pakenčiamas susovietintai lietuvių literatūrai; kuriam okupantai randa reikalo skirti dėmesio ir leisti rašyti. Todėl ir norėtume turėti trumputį interview su Lankučiu.

— Lietuviams Putinas - Mykolaitis įdomus, kaipo misterinio veikalo "Nuvainikotoji vaidilutė" autorius, nes čia jis sujungė alegoriją ir simboliką, jis čia stengėsi rasti tautos istorinį kelią, pramatyti tautos ateitį. Ta prasme "Nuvainikuotoji vaidilutė", kaip ir "Žiedas ir moteris" yra giliausi istoriofilosofiniai poeto kūriniai. Kaip žiūrite į tai?

Tegu Lankutis atsako čia savo knygos eilutėmis.

Lankutis: "Veikalo idėja suvesta į tais laikais madingą praeities garbinimą; ir kunigaikščio Vytauto kultą, kuris tarnavo reakciniams buržuazinės ideologijos tikslams. "Nuvainikuotoji vaidilutė" yra akivaizdus rašytojo idėjinio klaidžiojimo ir negyvenimiško požiūrio į lietuvių tautos likimą rezultatas. Mykolaitis - Putinas šio kūrinio atskiru leidiniu neišspausdino ir į apžvalginį "Raštų" (1959 m. J. G.) leidimą neįtraukė". (144 psl.).

— Tad rašytojas buvo nusivylęs savo, bent iki 1935 metų išeitu kūrybos keliu?

Lankutis: "Augančio fašizmo grėsmės sukeltos nuotaikos paskatino Mykolaitį - Putiną, kaip ir daugelį kitų dorų to meto lietuvių inteligentų, jungtis į bendrą antifašistinės kovos frontą, kuriame svarbiausią poziciją buvo užėmę pažangieji rašytojai P. Cvirka, V. Montvila, S. Nėris, A. Venclova, K. Korsakas, J. Šimkus ir kiti".

— Koks gi tapo Putinas - Mykolaitis tarybiniais laikais, ėmęs rašyti tarybinei spaudai priimtinus kūrinius? Ar dabar lietuvių tautos kelią jis mato kitoje šviesoje?

Lankutis: "Reikšmingai nuskambėjo ir Mykolaičio - Putino "Kantata Tarybų Lietuvos dešimtmečiui". Šia iškilminga proga parašytame kūrinyje poetas stengėsi apdainuoti istorinį visos lietuvių liaudies pakilimą naujam gyvenimui — darbininkų klasę, prisikėlusią iš griuvėsių ir sukūrusią naują pramonę, vešliai banguojančius kolūkių laukus, tarybinį jaunimą, šturmuojantį mokslo viršūnes. Greta to Mykolaitis - Putinas kantatoje atidavė duoklę ir tuo metu vyravusiam Stalino asmenybės kultui." (360 psl.)

— O kaip su "Sukilėliais"?

Lankutis: "Kam teko matyti jo sukauptą medžiagą, tas negalėjo nesistebėti nepaprastu rašytojo darbštumu, atkaklumu, užsidegimu ir meile, įdėta į romaną "Sukilėliai". Ant rašytojo darbo stalo guli stora didelio formato knyga, nuo pradžios iki galo išmarginta kruopščia ranka. Tai konspektai ir išrašai iš K. Markso ir F. Engelso veikalų, liečiančių 1863 metų sukilimą ir bendrą to meto Europos padėtį, pastabos, pasidarytos studijuojant V. Lenino raštus revoliucinio judėjimo Rusijoje klausimais". (403 psl.)

— Tad "Sukilėliai" visų pirma skirtas vaizduoti klasių kovai?

Lankutis: "Liaudį rašytojas parodo kaip socialinę jėgą, kurios psichologija formuojasi aštrios klasių kovos sąlygomis... jis "sukilėliuose" pažvelgė į istoriją pro marksistines pasaulėžiūros prizmę, ėmė vertinti gyvenimo reiškinius socialiniu aspektu, liaudies interesų požiūriu". (458 psl.)

— Tad koks gi Putinas tarybinėje poezijoje?

Lankutis: "Daugelyje kitų to meto (tarybinio. J. G.) eilėraščių Mykolaitis - Putinas žvelgia į tarybinio gyvenimo reiškinius pro istorijos prizmę, išryškindamas praeities ir dabarties kontrastus, pabrėždamas ilgamečių liaudies siekimų įsikūnijimą socializmo epochoje." (359 psl.)

— Ir, reiškia, Mykolaitis - Putinas rado savo vietą tarybinėje poezijoje?

Lankutis: "Žinoma, negalima sakyti, kad Mykolaitis - Putinas socializmo statybos Lietuvoje metais buvo pirmose lietuvių tarybinių poetų gretose ir pilnutiniai išreiškė revoliucinius lietuvių liaudies siekimus. Būdamas idėjinio persiorientavimo stadijoje, jis neįstengė užimti tokių kovingų pozicijų to meto idėjinėje kovoje, kokias užėmė kai kurie kiti lietuvių tarybiniai poetai... tačiau Mykolaitis - Putinas savo eilėraščiais padėjo partijai telkti lietuvių liaudį į didelį socializmo statybos žygį". (366 psl.)

Atsisukę nuo šnekaus Lankučio metame statų klausimą Mykolaičiui - Putinui:

— Rašytojau, tamstos pareiškimai spaudoje 1940-41 metais (Komjaunimo Tiesa, 1941, Nr. 57; Tarybų Lietuva 1940, Nr. 18) aiškiai skelbė, kad, "visų menų sričių atstovai yra patenkinti tarybų valdžia", nes ji daug... pinigų skiria menams, o karo metu, ar ne tamsta davei mums lietuviškų patriotinių eilių?

Rašytojas: "Karo pradžioje, ar tai dėl mano menko politinio susiorientavimo, ar tai dėl klaidinančių sugestijų ir nuotaikų, įvyko taip, kad parašiau, prisipažinsiu šiandien atvirai, visiškai reakcinių eilėraščių. Nedaugiausia jų buvo, ne daugiau kaip 10, gal ir tiek nėra buvę". (320 psl.)

— Tad, reiškia, dabar ieškojimų, filosofinių radinių bei praradimų periodas baigtas? Bet ar gali būti kūrybinis gyvenimas be to?

Rašytojas: "Mano paties gyvenimo ir literatūrinio darbo kelias buvo ilgas, painus ir vingiuotas. Šiandieną aš džiaugiuosi, kad gyvenimas išvedė mane į teisingą kelią. Aš esu dėkingas partijai ir vyriausybei, kad suteikė man galimybės atsidėti literatūrai". (353 psl.)

— O iš kur jūs žinote, kad "teisingas kelias" yra tas, kuriame reikia dėkoti "partijai ir vyriausybei" už galimybę atsiduoti literatūrai, ir ar tai yra LITERATŪRA, jei tokios "teisingo kelio" gairės?

Taip mes pagalvojom, bet nepaklausėm. Juk į tą klausimą taip lengva atsakyti, jeigu visko centre yra "partija ir vyriausybė". Nereikia ir komentarų pašnekesiui. Vargšai, vargšai ten: ir tie kurie moko, ir tie kurie mokslus ir ideologinius radinius "įsisavina".

Jur. Gl.

MERKURIJAUS PROMENADA DANGUJE

Pati artimiausia saulės planeta Merkurijus sunkiai duodasi stebima. Ji labai dažnai slepiasi už saulės spindulingo nuometo ir sakoma, kad net pats Kopernikas nebuvo matęs Merkurijaus.

Bet šių metų gegužės mėnuo, ypač jos vidurys, yra labai palankus slapuko Merkurijaus stebėtojams. Planeta dabar yra vadinamojoj rytų elongacijoj, t. y. daugiausia nutolus į rytus nuo saulės, ir leidžiasi apie dvi valandas vėliau, negu saulė. Todėl vakarų danguje, saulei nusileidus, neaugštai nuo horizonto galima pamatyti tą retai žvaigždžių tarpe pasirodančią planetą. Tie, kurie mėgsta pasigrožėti paslaptinga dangaus kūnų žaismu, neturėtų praleisti progos paieškoti Merkurijaus vakaruose, kur jis žiba ramiai, kaip vienas iš šviesiausių spinduolių. Netoli jo, kiek aukščiau, spindi daug šviesesnė Venera, žemės sesuo. Tai du patys šviesiausi objektai vakarų danguje, todėl nesunku juos rasti.

Merkurijaus šviesumas kasdien silpnėja, ir jis artėja prie saulės. Gegužės pabaigoj jis visai išnyks ir jau šiais metais nebeturėsime progos jo daugiau bematyti.

Venera bus gražiai matoma per visą vasarą, ir jos šviesumas kas kartą didės. Jau dabar ji yra pati šviesiausia po mėnulio nakties danguje. O rudenį, spalio 8 d. ji pasieks savo spindesio viršūnę. Tada ji bus du su puse karto šviesesnė, negu dabar.

A. R.

Senosios Lietuvos ąžuolynai

Vytauto laikų dokumentai rodo, kad jau XV amž. Lietuvos miško medžiaga būdavo gabenama į Dancigą. Žymiausią vietą užėmė pusiau apdirbti ąžuoliniai rąstai. Tai buvo branginama užsieniuose medžiaga, ir dėl to buvo iškirsti visi ąžuolynai, ypač kai imta buvo tokia medžiaga naudoti laivų statybai.

Mes mokame 4½% ant visų taupymo saskaitų

Kiekviena sąskaita ligi $10.000.- apdrausta Federalinėje Valdžios įstaigoje: Federal Savings and Loan Insurance Corporation

5% ant Bonus saskaitu

MIDLAND SAVINGS and Loan Association

4040 ARCHER AVE., CHICAGO 32

Phone: CL4-4470

August Saldukas Prezidentas

SIUNTINIAMS SIŲSTI Į LIETUVĄ GERIAUSIA TIESIOGINIAI BE TARPININKŲ PER LIETUVIŲ LICENZUOTĄ FIRMĄ "COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION"

Viena iš penkių Inturisto, dabar Vniešposyltorg įgaliota priimti ir siųsti siuntinius į Lietuvą ir kitus SSSR kraštus.

Siuntiniai pristatomi gavėjams Lietuvoje per 6—7 savaites ir nei vienas siuntinys neužkliuvo ir nedingo.

Dabar tik ką gautas leidimas kai kuriems vartotiems daiktams siųsti į Lietuvą licenzuotuose siuntiniuose apmokant muitą čia — būtent:

laikrodžiai, juvelirinės brangenybės, radio ir foto aparatai, siuvamos mašinos, rašomos mašinėlės, muzikos instrumentai, amato įrankiai ir pan. Taip pat siunčiame drabužių standartinius siuntinius.

Pavyzdžiui: 3 kostiumams vilnonės medžiagos $24.50. Su persiuntimu $45.

MAISTO siuntiniai iš DANIJOS pristatomi gavėjams per 3 savaites. Dėl informacijų bei nemokamų katalogų prašome kreiptis į:

"COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION", 3212 S. Halsted Str., Chicago 8, Ill. CA 5-1864 ar "MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE", 2439 West 69th Str., Chicago 29, Ill. WA 5-2737

E. Žukauskas, M. Veleckas

PINIGAI SIUNČIAMI Į LIETUVĄ

oro paštu—bet kokioje sumoje iki $300 tik už

$1.65

Kadangi senus rūbus ir kai-kuriuos maisto produktus negalima siųsti į Lietuvą, daug kas dabar siunčia tik pinigus—per

Amalgamated Bank

International Dept.

111 SO. DEARBORN ST.

Tel. FRanklin 2-4100

Chicago, Ill.

Member Federal Deposit Insurance Corporation

GRIGUS PHARMACY

VISOS VAISTINĖS REIKMENYS

Išpildome receptus ir turime naujausius patentuotus vaistus.

Atdara kiekvieną dieną nuo 9:30 v. r. iki 10:00 v.

Sekmad. nuo 9:30 v. r. iki 2:00 p. p.

Grigus Pharmacy

6725 South Pulaski Rd.

CHICAGO 29, ILLINOIS

Tel. LUdlow 1-1919

Joseph M. Grigus, B.S., R. Ph., savininkas

MOVING

R. ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.

2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

DAINA ELECTRONICS

Sav. inž. A. Seménas

TV - RADIJAI - JUOST. REKORDERIAI STEREO FONOGRAFAI - PLOKŠTELĖS ANTENOS - BATERIJOS - LEMPUTĖS EL. VIRT. PRIETAISAI - LAIKRODŽIAI

Viskam žemiausios kainos ir garantija

3321 S. Halsted St. - CLIFFSIDE 4-5665

MOKYKLOS UŽBAIGIMO ŠVENTĖ BUS VISOS ŠEIMOS ŠVENTĖ, KAI TURĖSITE SKANIŲ MŪSŲ TORTŲ

Čikagiečiams jau gerai yra žinomas puikus Brighton Bakery Felikso Mackevičiaus gaminių skonis. Gyvenantieji ne Chicagoje dabar taip pat gali apsirūpinti skaniais **Brighton Bakery** gaminiais: Raguoliu (Baumkuchenu), lietuviškais biskvitais, įvairių skonių pyragaičiais, aguoniném babkom, medauninkais, mazurkomis, lietuviško skonio keksais, įvairiais tortais, aštuonių rūšių duona ir kitais gaminiais. Tuos visus gaminius BRIGHTON BAKERY pasiųs jums paštu. Reikalaukite gaminių kainoraščio, iš kurio pasirinksite kas jums yra reikalinga. Čikagiečiai gali vietoje (kepykloje) gauti jau pagamintą prancūzišką teišlą, iš kurios patys namie pasigamins sau pageidaujamus kepinius.

BRIGHTON BAKERY

2457 West 46th Place

Chicago 32, Illinois Telef. VIrginia 7-1250

BRIGHTON BAKERY GAMINIŲ REIKALAUKITE VISOSE MAISTO KRAUTUVĖSE

NAMAMS PASKOLOS ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS

Paskolas duodame lengvomis sąlygomis ir mėnesinius mokėjimus pritaikome pagal jūsų išgales.

Dėl visų informacijų kreipkitės į

MUTUAL Federal SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

Automobiliams vieta greta mūsų įstaigos

BUICK'AS - LIETUVIŠKAS AUTOMOBILIS!

NAUJAUSIAS BUICK — V-6!

Šiš vėliausiai išėjęs Buick 2 Dr. Sedan su automatu, Radio ir šild.

Kaina tik $2,227.85

Taksai 89.11

Pilna kaina ... $2,316.96

Dan Kuraitis • Liet. Prekyba

MILDA BUICK, INC.

907 W. 35th Street, Chicago 9, Ill., Tel. LA 3-2022

KVIEČIAME APLANKYTI MŪSŲ NAUJAS PATALPAS

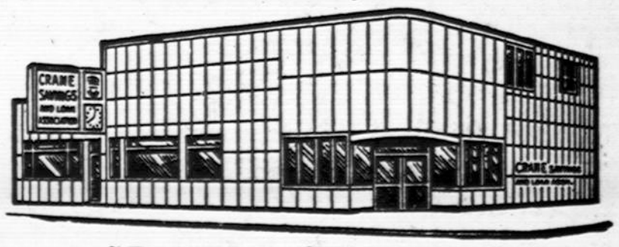

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4½%

Naujas aukštas dividendas numatomas mokėti ant investavimo sąskaitų nuo vasario mėn. 1 d., 1962 m.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMČIUS NUO 1 D.

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 r.

VALANDOS: PIRM. ir KETV. ..... 9 v. r. iki 8 p. p.
ANTRAD. ir PENKT. ..... 9 v. r. iki 5 p. p.
ŠEŠTAD. .... 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta.

Split by PDF Splitter

Kas, kur ir kada rašė apie Maironį

Atsiminimai apie Maironį, paskelbti laisvojo pasaulio lietuvių spaudoje 1950-1961 m

(Iš Liet. Bibliogr. Tarnybos leid. "Maironiana" 1962 m.)

Adonis, Vladas: The poet's portrait. Lietuvių Dienos 52:8, 18—20 psl., The portrait of the poet. The Marian 52:41, 10—11.

Brazdžionis, Bernardas. Maironio portretai. Aidai 56:5, 232—233.

Joga, Pranas: Lietuva brangi, mano tėvyne. Dirva 57:26, 3.

Jurkus, Paulius: Kaip man gaila to balto senelio. Darbininkas 52:47, 5.

Kuzmickis, Jonas: Iškilos su Maironiu. Europos Lietuvis 54:26, 2. M. atsiminus. Šv. Kazimiero Akademijos Aidai 52:3, 8—9. M. globoje. Europos Lietuvis 54:25, 2. M. siluetas. Europos Lietuvis 54:28, 2. M. testamentas. Europos Lietuvis 54:27, 2. Susitikimas su Maironiu. Europos Lietuvis 54:24, 2.

Lipčiūtė - Augienė, Danutė: Apie Maironio tėviškę. Draugas 51:113 / 5. Ar Maironis buvo žemaitis? Draugas 52:133 / 2. Atsiminimai ir Maironis. Draugas 53:64 / 3. Maironis namie ir teatre. Draugas 52: 139 / 2.

Merkelis, Aleksandras: Milžinai ir nykštukai. Užuolanka 55:2, 9—11.

Meškutis: Maironis. Rytas 52:27, 3.

Naujokaitis, Pranas: Maironis. Eglutė 52:6, 162—164.

Petrėnas, Jonas: Maironis aiškina Žalgirio mūšį. Ateitis 57:4, 128—129. Maironis baltuose rūmuose. Draugas 52: 162 / 3.

Vaitkus, Mykolas kan.: Atsiminimai apie Maironį. Draugas 53:26 / 9. Atsiminimai ir M. Draugas 53:132 / 8. Maironio kultūriniai interesai. Draugas 53:14 / 1—2 ir 20 / 4. Maironio nuotraukos. Aidai 52:4, 10—15. Maironis ir gimtoji kalba. Šv. Pranciškaus Varpelis 50:2, 42—48. Viena diena su Maironiu Palangoje. Aidai 52: 5, 201—213. Viena valanda su Maironiu. Lietuvių Dienos 61:8, 8, 16.

Maironio kūrybos vertinimas laisvųjų lietuvių spaudoje

(Iš Liet. Bibliogr. Tarnybos leid. "Maironiana" 1962 m.)

Babrauskas, Benediktas: Maironio šešėlyje. Draugas 53:67 (64), 2.

Brazaitis, Juozas prof.: M. ir Lietuva. Aidai 57:7, 337—341. Su Jaunąja Lietuva. Ateitis 52:6, 132—133. Kunigas Maironio paunksnyje. Lux Christi 52:3, 19—20.

Brazdžionis, Bernardas: Maironis. Poetas, kurį suprato jaunimas. Vytis 52:5, 5—7.

Gintautas, J. dr.: Kaip bolševikai sužalojo Maironį. Draugas 52:156 / 1 ir 162 / 2.

Kazimieraitis, B.: Didysis M. Britanijos Lietuvis 52:27, 2.

Kazokas, Vincas: Maironis ir literatūra. Draugas 53:191 / 4.

Ks., J.: M. populiarumas pavergtoj Lietuvoj. Draugas 58: 98 / 1.

Kuzmickis, Jonas: Maironio lyrika. Šv. Kazimiero Akademijos Aidai 50:5, 8—10. M. raštai Lietuvoje. Draugas 57:46 / 6. Naktis be ryto. Trys didieji rašytojai (Jakštas, Maironis, Vaižgantas). Europos Lietuvis 54:21, 2.

Lipčiūtė - Augienė, Danutė: Apie M. Kristaus Karaliaus Laivas 51:20, 10—11. M. apdainuotoji lietuvaitė. Šv. Kazimiero Akademijos Aidai 52:4, 16—19.

Matusas, Jonas dr.: M. istorikas 57:140 / 1. Monsinjoras M. Kristaus Karaliaus Laivas 51:15, 4—6. Paaiškinimas dėl M. Kristaus Karaliaus Laivas 51:24, 11—13.

Miškinis, Jonas: Maironis — Lietuvos dainius. Draugas 57: 175, 2.

Norimas, Andrius: Maironis. Naujienos 52:175, 5.

Rinkūnas, A.: Nemirštantis tautos laisvės pranašas. Tėviškės Žiburiai 52:28, 5.

Rimtenis, A.: M. renesansas. Dirva 52:43, 4.

Tautvydien-Zubrienė, V. M.: Maironis — Lithuanian national poet. Lituanus 56:3, 22—23. Garsas 54:1, 3 ir Vytis 57:9, 12—13.

Vaičiulaitis, Antanas: Visa Lietuva po M. vėliava. Šv. Pranciškaus Varpelis 52:9, 283—289.

Vaitkus, Mykolas kan.: Dėl M. giesmės ir raštų. Draugas 52:180 / 2. Jau 25 metai. Draugas 57:152 / 1.

Zarasietis, A.: M. mūsų tarpe. Garsas 50:50—51, 2.

Zubras, A.: Maironis. Mūsų Pastogė 57:26, 3—4.

Žiūraitis, T., OP: Daina ir gyvenimas. Muzikos Žinios 52: 8, 54—58.

Lietuviai filatelistai, minėdami šimtmetį nuo Maironio gimimo, išleido tam tikslui paminėjimo vokus. Vieno voko piešinyje prisimenama "Pavasario balsai", kitame voke — "Jaunoji Lietuva".

MARTYNĄ REIZGĮ PRISIMENANT

(Atkelta iš 2 psl.)

ta statute garantuotos kalbų lygybės. Autonominei administracijai buvo taip pat įsakyta vartoti ne vien vokiečių kalbą, kaip iki tol įprasta buvo, bet ir lietuvių, kaip oficialios valstybinės kalbos vartojimo ir t. t. Reizgio direktorijos griežti žygiai buvo vokiečiams netikėti ir besikuriančio nacionalsocializmo tinklas buvo apardytas. Jei šis sąjūdis nebūtų gavęs iš Vokietijos naujų jėgų, jis būtų buvęs palaipsniui nugalėtas. Bet užsienio vokiečiai nerimo. Vokietijos vyriausybė darė žygių Tautų Sąjungoje neva dėl krašto statuto dvasios bei raidės laužymo. Buvo puolamas gubernatorius ir direktorijos pirmininkas. Šalia Karaliaučiaus radijo varomų kiršinimų, Rytprūsiuose ir kitur vyko SA (smogikų dalinių) demonstracijos bei mitingai prieš Lietuvą. Klaipėdos krašto konvenciją pasirašiusios valstybės: Italija, Japonija, Anglija ir Prancūzija darė taip pat demaršus Lietuvos vyriausybei, ir kaip ir iš 1955 m. Darmstadto teismo aiškinimų matyti, Klaipėdos klausimas sudarė tada Lietuvos vyriausybei nelengvą problemą. Kadangi Reizgio direktorija veikė krašto seimelį paleidus, tai signatarai primetė lietuviams, kad jie nori, girdi, panaikinti demokratišką krašto valdymą. Į nacių sąjūdį jie žiūrėjo tada dar lyg į nekaltą, pačių vokiečių vidaus reikalą. Ir nuo Reizgio direktorijos žygių bei įspėjančių aliantams aiškinimų dar turėjo praeiti apie ketveri metai, kol pagaliau ir tokie lietuviams išmėtinėję anglai, prancūzai patys patyrė naciškos Vokietijos realybę, kada, atidarę koncentracijos stovyklų vartus, susipažino su nacių valdžios metodais.

1934 m. pabaigoje, Vokietijai pradėjus nutraukti prekybinius susitarimus, kurie anais ūkinės krizės laikais buvo vokiečių svarbiausias ginklas, Reizgio direktorija atsistatydino. Jos darbas buvo sunkus, bet jis buvo anomis aplinkybėmis, tur būt, vienintelė logiška priemonė, ir lietuvių prestižas buvo bent laikinai vėl atstatytas. O sekančiais metais buvo suruoštas nacionalsocialistų vadams Neumanui bei Sassui ir teismas Kaune. Pasitraukęs iš direktorijos, Reizgys sekė atidžiai ir toliau savo krašto politinį gyvenimą. Buvo nepatenkintas, kad vėlesnės vokiškos direktorijos kai kuriuos jo patvarkymus atmainė, o vietinio teismo įstaigos pradėjo juos kitaip aiškinti.

Užėmus 1939 m. Klaipėdos kraštą vokiečiams, Reizgys, palikęs šeimą, iš ten pasitraukė ir gyveno Lietuvoje, administruodamas vieną Žemės banko ūkį. Apie į Lietuvą atsikrausčiusius raudonuosius jis buvo negeresnės nuomonės. Ir kada su juo teko paskutinį kartą Kaune kukliame studentų būrelyje kalbėtis, jis atrodė apatiškas ir prislėgtas. Nes jam gyvenant banko ūkyje, buvo spėję juo susidomėti jau ir komunistai. Rusai nusivežę į Šiaulius jį ilgai tardė. Susirūpinęs prasitarė, kad jo tardymai būk nebuvę dar baigti ir nudavė lyg dar norįs kur nors pasitraukti... Bet anomis rudųjų bei raudonųjų demonų siautėjimo dienomis kai kurie liet. patriotai atsidūrė tokioj padėty, kad jiems beveik nebuvo galima nei rytuos, nei vakaruos užuovėjos beieškoti. Susitaikęs pagaliau su likimu, jis užsirašė į repatriacijos įstaigą ir manė gal galės gyventi savo namuose... Bet likimas lėmė kitaip. Nors nebuvo savo gyvenime nė vieno žmogaus į kalėjimą pasiuntęs, sugrįžęs buvo tuoj areštuotas ir atiduotas kankinimams bei mirčiai. Gi jo žmona mirė Sibire.

Kaip daugelio kitų lietuvių, jo koncentracijos krematoriume sudeginto kūno pelenus yra išnešioję vėjai, ir niekas nepastatė jam ten nė mažiausio paminklo. Todėl šitas raštas tebūna bent šilti lietuviški žodžiai, giną šviesų Martyno Reizgio vardą nuo užmaršties.

J. Pėteraitis

Bitininkystė senovėje

Ėmęs valdyti Žemaičius, ordinas uždraudė pardavinėti medų Aukštaičiams.

Konstancos suvažiavime Žemaičiai pasiskundė, kad kryžiuočiai atėmė iš jų visus bitynus ir kitus pragyvenimo šaltinius.

Bitininkystė anuomet buvo labai išsiplėtusi, nes buvo daug liepynų, ir dėl to ištisi miškai būdavo pilni bitynų.

— Aš mylėjau ir myliu Lietuvą, nes tai mano Tėvynė, mano gyvybė, mano džiaugsmas ir pasididžiavimas.

—Vaižgantas

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
VIrginia 7-7258-59

CAMERAS AND SUPPLIES
MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
Tel. PR 6-8998
3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois

KARPENTERIS
Visokius namų, garažų, vidaus ir išorės, didelius ir mažus pertvarkymus, virtuvės spinteles darau labai prieinama kaina.
IGNAS
Tel. HE 4-5570

KVALIFIKUOTOS RANKOS ir AKYS

Ne visi vaistai yra pagaminami vaistų gaminimo laboratorijose. Daugelį receptų mes turime išpildyti tik iš užrašų. Tokiu atveju tik tikslus pasvėrimas ir išmieravimas yra labai svarbu. Kai mes išpildome receptą, Jūs galite būti užtikrinti, kad jį tiksliai išpildysime, kaip daktaro užrašyta.

Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie veikia pasekmingai. Turime vaistų didelį pasirinkimą ir pačių naujausių ir vėliausių išrastų.

DARGIS DRUG STORE
CHARLES P. DARGIS
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HEmlock 4-6050
PRESCRIPTION
VALANDOS:
Kasdien 9:30 v. r. iki 9 val. vak.
Šeštad. 9:30 v. r. iki 6 v. v.
Treč. ir sekmad. uždaryta.

PHOENIX, ARIZONA
Kviečia lietuvius pasiilgusius saulės ir šilumos arba sergančius sąnarių ligomis apsistoti lietuviškame
BARBARA MOTEL
2148 W. Buckeye Rd.
Butukai su pilnu virtuvės įrengimu ir TV, nebrangiai
Tel. 254-3895
Algirdas ir Janina Rimavičiai

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. VIctory 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

EUGENIA'S BEAUTY SALON
2652 West 47th St., Chicago, 32, Ill.
Tel. LAfayette 3-5586
Val. 9 iki 6 v. v., pirm. uždaryta. Kitu laiku susitarus
Eug. Žygienė, sav.

STABDŽIŲ TAISYMAS BRAKES RELINED
Nuo '50 iki '58 metų mašinoms kainuoja:

CHEV., FORD, PLYM.	$14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS., STUD., RAMBLER, BUICK	$15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON	$16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD	$18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC	$19.95

Žemos kainos ir čia neišvardintoms mašinoms. Pilnas hydraulinės stabdžių sistemos taisymas (cilinderiai, vamzdeliai, oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkūs mechaniški pataisymai, lyginimas ir dažymas.
Nauja dirbtuvė su moderniškiausiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.
ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

INVENTORINIS
IŠPARDAVIMAS
INVENTORINIAME IŠPARDAVIME PIRKSITE VISAS MEDŽIAGAS LABAI PIGIAI.
PASINAUDOKITE ŠIA RETA PROGA!
Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylons, taffeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas! Gavome specialių medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: Veliūro, činčilos ir "needlepoint", kuriuos dar galima suspėti pasiųsti artimiesiems Lietuvon.
STEIN TEXTILE CO.
616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Mūsų naujas adresas yra tik blokas į rytus ant Roosevelt Rd. nuo mūsų anksčiau buvusių patalpų.
Automobilius galite pastatyti nemokamai už kampo į šiaurę ant Jefferson St. — aikštėje
Atidaryta kasdien įskaitant ir sekmadienius nuo 9 v. r. iki 5:30 p. p. Pirmadieniais uždaryta.

NAMAMS PASKOLOS ŽEMIAUSIU NUOŠIMČIU
NERIBOTI FONDAI PASKIRTI NAMŲ IR G. I. (VETERANŲ) PASKOLOMS
• Paskolas duodame lengviausiomis sąlygomis. Mėnesinius mokėjimus pritaikome pagal jūsų išgales.
• Taupykite STANDARD FEDERAL —stipriausioje Chicagos taupymo Bendrovėje, kur jūsų santaupos yra apdraustos—saugios ir neša dividendus.
Turtas $82,000,000.00
Atsargos Fondas $7,500,000.00
Dvi automobiliams pastatyti aikštės jūsų patogumui

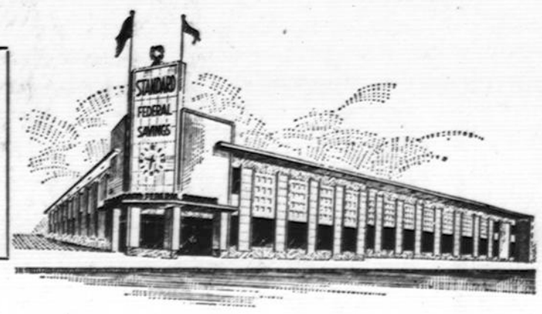

Pinigai padėti prieš kiekvieno mėn. 16 dieną, neš dividendus nuo pirmos mėnesio dienos
JUSTIN MACKIEWICH Sr.
Chairman of the Board
JUSTIN MACKIEWICH Jr.,
President
Naujos darbo valandos: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Antr. ir penkt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Trečiadieniais nedirbama.
STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
VIrginia 7-1141

Split by PDF Splitter

NAUJI LEIDINIAI

● **"Veidu prie žemės"** — šitokiu pavadinimu Kotrynos Grigaitytės novelių knygą šiomis dienomis išleido Lietuviškos Knygos klubas. Leidinys išėjęs itin patrauklus, prisidedant kitam beletristui — P. Jurkui, bet šiuo kartu kaip dailininkui, sukūrus modernų ir įdomų aplanką. Knygoje 13 novelių (viena kita jų jau anksčiau periodikoj pasirodžiusi). Skaitytoją patraukia veiksmo slinkties vaizdumas, dialogų gyvumas, poetinėmis priemonėmis sakinių praturtinimas. Temos daugiau iš lietuviško gyvenimo tėvynėje ir tremtyje. Autorė yra pajėgi ne tik poezijoje, bet ir beletristikoje parodyti originalaus kūrybingumo, sudaryti intriguojančias situacijas, įvesti psichologinę temos sklaidą. Daugeliui norėsis knygą perskaityti vienu pradėjimu, ypač pagautam pirmųjų trijų novelių. Kaip aplanke pažymima, tai "naujas, nekasdieniškas, stipriai lyriškas priėjimas prie gyvenimo problemų, pasireiškiąs originaliu jų sprendimu". Knyga turi 205 psl., kaina — $2. Gaunama "Drauge" (J. Pr.)

● **"Tėvynės pašvaistė"** jau išspausdinta ir atiduota rišyklai. Tai trečiasis Chicagos Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos moksleivių metraštis, kurį leidžia tos mokyklos Tėvų Komitetas. Metraščio turinį sudaro pačių moksleivių įvairiausių temų rašiniai. Šiuos rašinius patys metraščio bendradarbiai atrenka, vertina ir taiso specialiose metraštininkų pamokose, kurios vyksta mokslo metų sekmadieniais. Be pagrindinių rašybos, sintaksės, stiliaus ir kitų rašto dalykų, šiose pamokose metraščio bendradarbiai susipažįsta ir su techniniu metraščio tvarkymu bei redagavimu, spaudos (korektūros) klaidų taisymu ir kita. Metraštininkų pamokoms vadovauja lituanistas Domas Velička, kuris yra ir to metraščio globėjas. "Tėvynės Pašvaistėje" bendradarbiauja per 40 bendradarbių, iš kurių 5 (Mykolas Drunga, Kristina Grabauskaitė, Vytautas Nakas, Milda Pakalniškytė ir Birutė Šlajutė) sudaro redakciją. Pirmojo metraščio ("Gintaro") leidimo bei finansavimo reikalais rūpinosi Juozas Grabauskas, to metraščio pradininkas, antrojo ("Sakalų Kelių") — Vytautas Šimkus, trečiojo — Juozas Šlajus. J. Grabauskas ir V. Šimkus metraščio leidimo darbams talkininkauja ir dabar, nebūdami tėvų komitete. Moksleivių metraščio leidimas yra vienas iš pačių reikšmingiausių Tėvų Komiteto darbų lituanistinio švietimo bare. (V.)

● **Arena. Nr. 6.** Literatūros žurnalas, leidžiamas P. E. N. klubo Londone tremties rašytojų rūpesčiu. Žurnalas skiria daug dėmesio tremties literatūroms, kiekvienu numeriu specialiai užakcentuodamas kurią nors tautą. Pastarasis numeris šia prasme skirtas lietuvių laisvojo pasaulio literatūrai atžymėti. Lietuviškoji šio numerio medžiaga, pirmą kartą ją matančiam, sudarys gana neblogą įspūdį. Tačiau kiekvienas, kuris buvo anksčiau ir intensyviau domėjęsis lietuvių literatūra, tuoj pamatys, kad visa medžiaga jau buvo skelbta kur nors kitur. Išimtis tik Alfonso Nykos - Niliūno straipsnis ir pora recenzijų: Zobarsko knygos "The Maker of Gods" ir angliškosios lietuvių poezijos antologijos "The Green Oak".

Lietuviškoji žurnalo dalis pradedama Aleksio Rannito ne nauju, prancūzų kalba skelbiamu straipsniu "Les Dainos et L'ame de la Lithuanie". Niliūnas savo angliškame rašte apžvelgia mūsų pokario laikų tremties literatūrą, jos pobūdį, kryptis, atitinkamose vietose įrikiuodamas ir rašytojų pavardes. Tačiau vietomis kai ko ir pasigestume. Sakysime, poezijoj, jeigu minima Jurgis Blekaitis ir Leonas Lėtas, kodėl nutylima Pūkelevičiūtė, Sutema, Bogutaitė? Gi prozoje šalia Katiliškio, Baranausko (klaidingai jam čia primetamas Antano vardas) ir Barono nevertėjo pilnumo dėlei praleisti tos pačios Pūkelevičiūtės, Rūtos - Nakaitės bei dar kelių kitų pavardžių. Žurnale lietuvių poeziją angliškuos bei vokiškuos vertimuos atstovauja: Škėma, Tysliava, Radauskas, Brazdžionis, Aistis, Kėkštas, Bradūnas, Nagys ir Niliūnas. Prozos autoriai: Zobarskas, Mekas, Landsbergis. Būtų lyg ir mažoka.

Žurnalo metinė prenumerata $3. Adresas: Arena, P. E. N. Centre for Writers in Exile, 8 Egliston Road, London S. W. 15, England. (K.)

● **Mažoji dainų šventė** įvyks birželio 3 d. 5 val. p. p. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje, Chicagoje. Šventę rengia Amerikos lietuvių vargonininkų sąjunga.

ARTIMOS ATEITIES PASAULIS

(Atkelta iš 4 psl.)

rus. Satelitai galėsią atnešti į kiekvienus namus ir gera, ir bloga. Tačiau sąžiningose rankose jie galės išblaškyti melus ir paskleisti tiesą. Jokia diktatūra negalės užtverti pakankamai aukštos tvoros, kad galėtų sukliudyti savo piliečiams klausytis iš žvaigždžių ateinančio balso.

Ateities erdvė ir laikas

Čia suminėjome aiškius ir lengvai pramatomus susižinojimo satelitų padarinius. Bet yra dar ir kitų, daug subtilesnių ateities naujienų, kurios turės dar gilesnės įtakos visuomenei. Pavyzdžiui paimkime automobilį. Jį išradus, buvo tvirtinama, kad jis tebūsiąs naudingas tik miestuose, nes tik ten tebuvo tinkami keliai juo naudotis. Tačiau žmogaus pastangos išlaisvinti automobilį iš miesto ribų pakeitė pasaulio veidą ir nušlavė senovišką gyvenimo būdą. Taip kaip automobilis suteikė visai naują spalvą erdvei, taip susižinojimo satelitas visai kitomis varsomis nutapys žmogui laiko sąvoką.

Iškils ir miego problema

Faktas, kad žemė yra apskrita, kad kai Chicagoj vidudienis, tai Pekine vidurnaktis. Ši tiesa žmogų nevargino prieš lėktuvų ir radijo išradimą. Visai kas kita dabar: daug kam reikia vidurnaktį kalbėti telefonu su užjūriu, ne savo laiku valgyti ir miegoti, keliaujant iš vienos vietos į kitą. Kas jau šiandieną nepatogu, bus nepakenčiama po dešimt ar dvidešimt metų, kai satelitinis susisiekimas paplis po visą pasaulį. Visu rimtumu turės būti išspręsta miego problema. Žmonės nebegalės pakęsti to, kad dvidešimtį savo gyvenimo metų jie praleidžia miegodami. Jau dabar galima pirktis aparatą, kuris išlaiko žmogų tokiam giliam miege (priglaudus elektroninį vibravimą prie smilkinių), kad jis išsimiega per valandą ar dvi.

Vaikaičių laimė ar nelaimė

Tuo būdu naujieji išradimai pakeis žmonių nervų sistemą, ir (geram ar blogam?) visa žmonių giminė taps vienetu, kokio ankstybesnieji amžiai negalėjo įsivaizduoti. Mūsų vaikaičiai satelitinio susižinojimo dėka galės skrieti skersai ir išilgai žemės, nelyginant žaibai. Jie galės bet kuriuo laiku vykti kur panorės, neišeidami iš savo namų, ir susitikti su bet kuo. Jiems bus prieinama visa žinija. Visi pasaulio muziejai ir bibliotekos turės savo skyrius jų namuose. Nuostabios mašinos, su neaprėžtu informacijų pajėgumu, galės tiesiogiai kalbėti į jų protą. Kyla klausimas, ar pagaliau tos nuostabios mašinos nenustelbs paties žmogaus lėtų ir ribotų smegenų? Ar neateis laikas, kada vien tik mašinos kalbėsis su mašinom, o žmogus tebus tik kuklus gal ir nelaimingas jų tarnas.

P. Gaučys

Kultūrinė Kronika

● **Baltų Kultūros Dienos Luebecke.** Gegužės 17—20 d. d. Luebecko mieste rengiamos Baltų Kultūros Dienos. Jas rengia Baltų d-ja Vokietijoje ir Dienos rengiamos, globojant Luebecko burmistrui Max Wartemann'ui.

Pirmąją dieną 17 val. bus atidarytos parodos: 4 šimtmečių Pabaltijo žemėlapiai, Pabaltijo tautiniai rūbai ir menas, Silvijos Leitu (iš Stokholmo) akvarelės ir piešiniai. Geg. 18 d. 20 val. rengiamas Pabaltijo muzikos koncertas, o geg. 19 d. 17 val. iškilmingoje akademijoje numatyta prof. dr. G. von Rauch (iš Kiel) paskaita apie Pabaltijo valst. užsienio politikos padėtį 2 pas. karo išvakarėse ir meninė dalis. Gegužės 20 d. bus evangelikų ir katalikų pamaldos.

● **Dail. Juozo Bagdono darbų paroda.** Gegužės 19—20 d. d. Clevelende Čiurlionio Ansamblio namuose įvyks dail. Juozo Bagdono tapybos kūrinių paroda. Parodoje bus išstatyta apie 50 aliejinės ir pastelinės tapybos darbų.

● **Dail. Aleksandra Vitkauskaitė - Merker** dalyvauja tapybos ir skulptūros parodoje Wood-Ridge Memorial Library, 231 Hackensack St.,, Wood-Ridge, N. J. Paroda bus atidaryta iki gegužės 31 d. Po to, šios parodos eksponatai bus išstatyti Riverside muziejuje New Yorke. A. Merker parodoje dalyvauja su tapybos darbu.

● **Vytauto Valaičio nuotraukų istorija** iš kurčiųjų vaikų mokyklos Crotched Mountain, N. H., įdėta Look žurnalo gegužės 8 dienos numeryje; panaudota 10 spalvotų nuotraukų ir 8 nespalvotos.

● **Pasaulio Lietuvių Archyvas persikėlė** į kitas patalpas. Dabartinis jo adresas: 2655 W. 69th St. Visi leidiniai siųstini nurodytu adresu.

● **"Laiškai lietuviams" Nr. 5.** Kiekvieną šiemetinį šio žurnalo numerį malonu paimti į rankas. Patrauklumą didžia dalimi sukūrė estetiškai sutvarkyti jo puslapiai ir originalios A. Kurausko vinjetės. Bet ir turinyje yra gražaus pasiskaitymo. Šio numerio išskirtiniai straipsniai: Alf. Grauslio "Leon Bloy — Jo dvasinio veido bruožai", B. Krištanavičiaus "Cesano Romano — kunigas karo sūkury", naujų filmų aptarimai ir Brazdžionio "Vidudienio sodų" recenzija. Visa iliustracinė - nuotraukinė žurnalo pusė pasigėrėtina. Tad ir reikia sutikti su viršelyje atspaustu prierašu, jog "Laiškų Lietuviams iliustracijas be redakcijos leidimo naudoti draudžiama". Tačiau ir rašytojų žodį perspausdinti, visai nenurodant jų pavardės, nederėtų. Tuo tarpu šiame numeryje net pirmame puslapyje patalpintas Brazdžionio eilėraštis, neminint autoriaus pavardės. Kitur vėl tekste cituojamas Vytės Nemunėlio eilėraštis, taipgi nenurodant autoriaus. Argi jau net ir Maironio metais pirmaeilius savo poetus vertiname mažiau negu fotografus? (K.)

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. TOwnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EDVARDAS SAUNORIS — GELININKAS
Paruošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms krikštynoms ir kitoms iškilmėms. Parūpina gėles ne tik laidotuvėms, bet ir gėles sodinti bei puošti kapus Jūsų artimųjų.
3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6045 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

O'KEEFE BROS. COAL CO.
CENTRAS: CICERO IR 16th STREET
Su pasididžiavimu praneša, kad jų naujas
"OK" COAL GENERAL SALES MANAGER Pietvakarių miesto daly yra "OK" OIL
PETER P. RINKUS
6940 S. ARTESIAN AVE.
Parduoda geriausias anglis ir kūrenamą alyvą žemiausiomis kainomis. 24 val. stokerių ir alyvos degintuvų patarnavimas ir taisymas
Tel. Rezidencijos: RE 7-8513 ..... Ofiso: BI 2-1700

Siųskite dovanas savo artimiesiems Lietuvoje ir tolimame Sibire per PATIKIMĄ FIRMĄ
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
4102 So. Archer Ave., Chicago 32, Ill.
Ši firma veikia jau 27 metai ir kiekvienam siuntėjui pristato pakvitavimą pasirašytą gavėjo
Telef. FRontier 6-6399

VOSYLIUS FOOD MART
2433 W. 69th St., Tel. PR 6-2113

Gamina ir parduoda lietuviškas rūkytas dešras, skilandžius, įvairią rūkytą ir šviežią mėsą. Liet. sūriai, saldainiai, medus, delikat., grocery prekės.

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisau. Už patarnav. vietoje $3.00, už dirbtuvės darbą—$10.00 ir dalys. Pigios pavaikšlinės lempos.
J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II a. PR 6-1063

JOHN W. PACHANKIS MONUMENTS
C. VITKAUSKAS-VITKUS
6819-21 So. Western
All Phones GR 6-3745
GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMAS
Didžiausias paminklas švediško juodo granito Chicagos apylinkėje
Atdara kasdien ir sekmad. nuo 9 v. ryto iki 5 val. popiet

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet
Antrad nuo 9 iki 4 popiet
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet
Penktad. nuo 9 iki 8 popiet
Šeštad. nuo 9 iki 12:30 p. p.

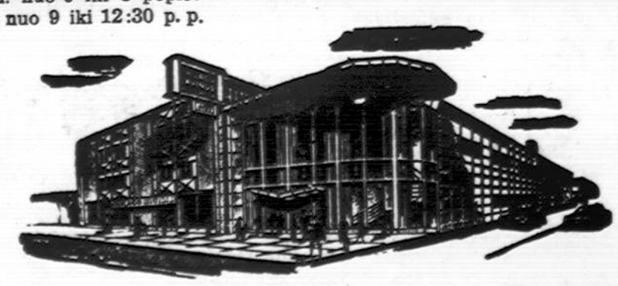

Chicagos Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena įdomiausioji ir mūsų klijentų patogumui puikiausiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.

Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.

Current Dividend up to 4¼%

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue. Chicago 36, Illinois GRovehill 6-7575

Pasinaudokite "Draugo" Classified skyriumi

Akademinės Prošvaistės

Leidžia Lietuvių Studentų Sąjunga.
Redaguoja Rūta Kviklytė, 5747 S. Campbell, Chicagos 29, Ill., Tel.: RE 7-3889

STUDENTAI OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Pašnekesys su Juozu Miklovu

Juozas Miklovas, 25 m. jaunuolis, lankydamasis pernai Prancūzijoje, atsiskyrė nuo sovietinių turistų grupės ir paprašė Amerikos ambasados Paryžiuje globos. Šiuo metu jis gyvena Amerikoje ir mokosi anglų kalbos, kad galėtų pradėti dirbti savo profesijoje — geologijoje.

Paklaustas, kodėl pabėgo iš Lietuvos, Juozas visuomet pabrėžia, kad jis nepabėgo iš Lietuvos, bet tik nuo sovietinio režimo, kuris jam buvo nepriimtinas.

Šį kartą Juozas Miklovas sutiko mums papasakoti apie dabartinį studentų gyvenimą Lietuvoje, jų nuotaikas ir darbus.

— *Kur ir kada studijavote?*

— Studijavau 1956-1961 m. Vilniaus universitete, gamtos fakultete, geologijos skyriuje. Į geologijos skyrių kasmet priimama 25 studentai. Iš viso Lietuvoje studentų yra virš dvidešimt tūkstančių.

— *Ar sunku pakliūti į universitetą?*

— Baigus vidurinę mokyklą, norint įstoti universitetan, reikia laikyti įstojamuosius konkursinius egzaminus. Kai kuriose srityse į vieną vakuojančią vietą konkuruoja net penki studentai. Ir egzaminai būna sunkūs. Išlaikius egzaminus, dar reikia pereiti per mandatų komisiją, kuri atsižvelgia į kandidato socialinę kilmę, charakteristiką, rekomendacijas. Taip pat žiūrima, ar jaunuolis komjaunuolis, ar politiškai "išprusęs".

— *Į kuriuos fakultetus daugiausia kandidatų?*

— Daugiausia veržiamasi į mediciną, techniškus mokslus. Valdžia ragina stoti į matematikos fakultetą. Seniau, po karo, niekas nenorėdavo studijuoti teisės ir politinių mokslų. Bet dabar, kai tiek daug norinčių studijuoti, ir visi negali pakliūti į kitas šakas, užsipildo ir šie skyriai.

— *Iš pradėjusių studijuoti, koks procentas baigia studijas?*

—Dėl nepažangumo moksle nedaug ką išmeta, nes nelengvai ir priima. Iš universiteto yra priversti pasitraukti tie asmenys, iš kurių atimama stipendija. Tai dažniausiai būna už antipartinę veiklą ar už chuliganizmą. Pavyzdžiui, 1956 m. vienas studentas buvo išmestas už lietuviškos vėliavos nešimą Laisvės Alejoje demonstracijos metu. 1957 m. iš pedagoginio Instituto buvo išmesta apie dvidešimt studentų už pogrindžio veiklą. Bet nežiūrint viso to, galima sakyti, kad 95% baigia studijas.

— *Kaip gyvena studentai Vilniuje?*

— Studentai visi stengiasi pakliūti į bendrabučius, nes Vilniuje pragyvenimas labai brangus. Sako, nepatekti į bendrabutį, tai tas pat kaip nustoti pusės stipendijos.

Žymiausi bendrabučiai yra Tauro gatvėj, statyti dar lenkų laikais, ir trys Čiurlionio gatvės bendrabučiai, baigti statyti 1954 m. Bendrabutį tvarko universiteto tarnautojas - komendantas. Studentai išsirenka bendrabučio studentų tarybą, kuri rūpinasi tvarka, švara ir kitais ūkiškais reikalais. Būna skelbiamos tvarkos savaitės ir net statomi tvarkingumo pažymiai. Gavę dvejetą, sekančiais metais į bendrabutį nepriimami.

— *Kokios pramogos studentams patinka?*

Labiausiai mėgsta iškylas į gamtą, į parkus, kiną. Dažniausiai nevaikšto poromis ar pavieniui, bet susirenka grupėmis ir tada važiuoja į gegužines, maudytis ir kitur.

Žiemos metu labai populiarūs šokiai, ypač tarp tų studentų, kurie dabartiniam režimui yra abejingi ir politika nesidomi. Jei pavėluoji į šokius dešimt ar pen kiolika minučių, tai dažnai jau salė būna pilna, tvarkdariai uždaro duris ir nieko daugiau nebeįleidžia.

— *Kokios temos juos domina?*

— Šeštadieniais filosofuoja, kaip ir kur galės tą vakarą linksmiau praleisti. Šiaip studentai labai užimti paskaitomis. Visi ima po 40-48 valandas paskaitų per savaitę, o po to sėdi iki vidurnakčio bibliotekose.

Gal daugiausia diskutuoja savo profesinius klausimus su kurso draugais. Ir draugus turi dau guma iš to pačio kurso.

— *Ar Vilniaus universitete yra susidariusių kokių naujų tradicijų?*

— Studentai kasmet yra verčiami dalyvauti visokiose demonstracijose, paraduose, bet vargu ar tai galima vadinti tradicija, nes tai neišplaukia natūraliai iš studentų gyvenimo. Studentams paradų metu duoda neš ti visokius plakatus, portretus. Jie tai daro labai nenoriai, nes tuo metu būna 2-3 dienų atostogos ir visi nori važiuoti namo. Universitetas yra priverstas išleisti potvarkius, kad studentai neišsiskirstytų.

Šiuo metu Pabaltijo studentai atgaivino seną tradiciją — studentiškas kepuraites. Jie tuo išsiskiria iš visos Sovietijos studentų, kurie kepuraičių nenešioja.

— *Papasakokit apie studentų organizacijas.*

— Dauguma studentų jau priklauso komjaunimui. Jų veikla susideda iš susirinkimų, kurie, kaip paprastai, prasideda papeikimais. Vieni kitus bara už neatliktus darbus ir neklaužadas grasina išmesti iš komjaunimo. Tai yra gana griežta ir efektyvi bausmė, nes išmestas iš komjaunimo, studentas dažniausiai turi apleisti universitetą.

Be šitos privalomos organizacijos, labiausiai populiarios įvai rios sporto organizacijos. Merginos labai mėgsta meninę gimnastiką, lengvąją atletiką, krepšinį.

Labai populiarus turizmas, ypač vasaros atostogų metu. Mėgstama keliauti dviračiais ar ba baidarėmis.

Visi studentai priklauso savo profesinei sąjungai. Bet tos sąjungos veikia silpnai.

Partijai studentų priklauso labai nedaug, nes į ją priimami vyresnio amžiaus žmonės. Daugelis lietuvių, pasiekę aukštą profesinį laipsnį, arba aukštą vietą tarnyboje, turi įstoti į partiją. Tik tada jie paliekami ramybėje

— *Amerikiečių, o taipgi ir rusų laikraščiai dažnai rašo apie Vakarus pamėgdžiojančius jaunuolius "stiliagas".. Ar tokių yra ir Lietuvoje?*

— Studentų tarpe "stiliagų" nėra daug. Jie tingi mokytis. Tai sovietinių ponelių vaikai, miesčionys lenkai, rusų karininkų sūnūs bei dukros. Paskutinė rėdymosi mada, tai juodi kostiumai, juodi siauri kaklaraiščiai, baltos kojinės, labai siauros kelnės ir smaili, itališki batai. Jei auga, nešioja ir juodus ūsiukus.

Tas Vakarų sekimas daugiausia ir pasireiškia tame keistame apsirengime. Taip pat mėgsta vakarietiškus šokius, kuriuos išmoko iš lenkiukų ar iš Argentinos atvažiavusių lietuvių. Gau ti vakarietiškos muzikos nėra sunku. Lengviausia užrekorduoti vokišką muziką per radiją. Nuvažiavę į užsienį, parsiveža iš ten ir plokštelių. Stiliagas seka ir mergaitės. Nors ir griūdamos, vaikšto siaurais sijonais ir aukštais batukais. Taip pat nešioja papūstus, aukštai sukeltus plaukus. Reikia pasakyti, kad Amerikoje žmonės rengiasi daug paprasčiau.

— *Ką jaunimas yra pasisavinęs iš rusų?*

— Jaunimas mėgsta dainuoti rusiškas dainas, bet išverstas į lietuvių kalbą. Mėgsta skaityti Tolstojų, Dostojevskį, senuosius klasikus. Vyksta ekskursijos į Kijevą, Lvovą, Minską, Rygą, Maskvą ir Leningradą.

— *Ar Lietuvos studentai domisi politika? Kokios jų pažiūros į Castro? Naująsias Afrikos valstybes?*

— Gyvendami Lietuvoje, aišku, jie nėra objektyviai informuojami ir dauguma jaunimo yra susidarę gan palankų įspūdį apie Castro ir Lumumbą.

Aplamai, studentai domisi daugiau tik ta politika, kuri yra pagrįsta *veiksmais*. Pavyzdžiui, kokios revoliucijos, demonstracijos, studentams įdomios ir iššaukia karštų ginčų, nesvarbu ar prieš komunistinės ar ne. Bet įvairiomis konferencijomis ar Jungtinėmis Tautomis jaunimas visai nesidomi. Taigi, įdomiau veiksmas, bet ne diplomatija ar politika.

— *Kokios dabar jaunimo mėgstamiausios knygos?*

— Iš jaunųjų rašytojų studen tai mėgsta Justino Marcinkevičiaus poemą "Dvidešimtas pavasaris", Jono Marcinkevičiaus "Benjaminą Kordušą", romaną "Studentai", kuris nors menkos literatūrinės vertės, bet liečia studentams įdomias temas. Mielai skaito Vaižganto "Pragiedrulius" Simonaitytės "Aukštujų Šimonių likimą," Putino "Altorių šešėlyje". Iš poetų labiausiai mylimas yra Maironis. Taip pat mėgsta Salomėją Nėrį ir Brazdžionį, nors jo eilėraščiai nėra ten lengvai gaunami.

— *Kuo lietuviai studentai didžiuojasi?*

— Visų pirma, studentai laiko save patriotais lietuviais ir tuo labai didžiuojasi. Iš to išplaukia jų pasitenkinimas savo laimėjimais sporte, nes tuo irgi garsinamas Lietuvos vardas. Vi si be išimties didžiuojasi senąja Lietuvos istorija, ypatingai kunigaikščių Lietuva ir, aplamai, karžygine Lietuvos istorijos pu se. Apie politiką kartais pasigin čija, bet apie praeitį nėra jokių nuomonės skirtumų.

— *Ką jie žino apie mūsų jaunimą Amerikoje?*

— Žino labai nedaug, nes be veik neįmanoma ką nors sužinoti. Jei ką nors sužino iš laiškų, tai papasakoja draugams. Kalbama, kad Amerikoje lietuvių jaunimas labai nutautęs.

— *Ar jūs tą irgi pastebėjote?*

Galiu tvirtinti, kad Lietuvoje lietuviškas jaunimas mažiau ru siškas kaip čia amerikietiškas. Čia jaunimas labai prisigėręs amerikietiškos civilizacijos. Pastebėjau taip pat, kad čionykštis jaunimas daugiausia vargo tam užtenkamai laiko. Pasakos, lengvi nuotykiai jiems jau nebeįdomu, o ką nors gilesnio paskaityti lietuviškai jau nebeįkerta.

— *Kaip jūs įsivaizdavote Amerikos lietuvių jaunimą?*

— Tuo, ką radau, nesu nusivylęs, nes visuomet galvojau, kad jaunimas visur panašus, vi sur linksmas, pilnas sąmojaus, naujų sumanymų, visur siekia tos pačios laimės.

Rūta Kviklytė

Stasys Šimaitis — Portretas (1960)

Stasys Šimaitis — Ramona (1962)

AMERIKOS STUDENTAI APIE ŠALTĄJĮ KARĄ

1961 m. lapkričio mėnesį Yale universitete septyni latviai ir amerikiečiai studentai, vadovaujami dr. R. Paegle, studentų tarpe pravedė apklausinėjimus apie Amerikos užsienio politiką.

86% studentų pasisakė už daugiau agresyvią užsienio politiką. 95% mano, kad sovietai turi iniciatyvą šaltajame kare, ir 75% įsitikinę, kad rusai šaltąjį karą laimi.

Šie rezultatai yra tuo įdomūs, kad Yale universitetas jau seniai žinomas, kaip koegzistencijos šalininkas.

Paskatinta tokių rezzultatų, ta pati studentų grupė šį mėnesį ruošiasi pravesti panašius apklausinėjimus dvidešimtyje ar trisdešimtyje šio krašto universitetų. Lietuviai studentai taip pat kviečiami šiam sumanymui patalkinti. Jau išsiuntinėtos anketos ir taisyklės visiems LSS skyriams. Tikimės, kad visi lietuviai studentai į šį darbą pažiūrės rimtai, nes jeigu dauguma Amerikos studentų turi tą pačią nuomonę kaip Yale studentai, galima būtų drąsiai reikalauti, kad Amerikos valdžia padidintų kovą su komunizmu.

Australijos lietuvių studentų metinis suvažiavimas

Mes dažnai Amerikoje užmirš tame, kad ir kituose kraštuose lietuviai studentai turi sąjungas. Štai neseniai Australijos lietuviai studentai suruošė šeštą metinį suvažiavimą Melbourne.

Įdomu, kad taip toli nuo mūsų gyveną studentai rengia labai panašius parengimus į čionykščius. Jų suvažiavimo programa, ir net lankytojų nuotaika nė kiek nesiskiria nuo mūsų metinių suvažiavimų.

Suvažiavimo pasirinkta tema — "Lietuvio akademiko savęs suradimas" — mums vis dar aktuali, nors gal kiek ir jau nusibodusi. Jų diskusijos irgi vyksta panašiai kaip čia, nes korespondentas skundžiasi, kad "gaila, kad tarp rankų, kylančių su klausimais, matėsi tik pora iš studentų tarpo." (Tėviškės Aidai 1962. 1. 9.).

Manau, kad ir mums yra įdomu žinoti, kaip studentai vertina tokius suvažiavimus, ir ką iš jų daugiausia gauna: "Suvažiavimas nepasireiškė kokiais didesniais, reikšmingais nutarimais, bet esmėje tos kelios dienos, praleistos kartu su kitais lietuviais studentais ir grynai lietuviškoje nuotaikoje, nuostabiai paveikė visus. Mane asmeniškai taip paveikė ta neišaiškinama lietuvybė, kad grįžęs labai nejaukiai jaučiausi sutikęs savo gerą draugą australą studentą. Taip skyrėsi mudviejų galvosena, kad net susikalbėti sunku, keletą kartų nejučiomis vis neištariau lietuvišką žodį." (Antanas Stepanas, Australija).

Iš studijų dienų Urbanoje gegužės 6 d. Dalis svečių pertraukos metu. Iš dešinės į kairę: Juozas Miklovas, dr. Edv. Kaminskas, M. Petokas, I. Žukauskas, A. Pauliūtė ir A. Skirmuntaitė.

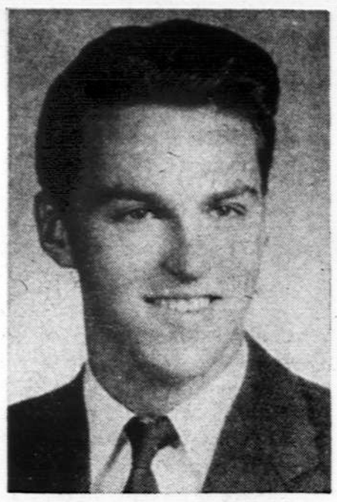

Stasys Šimaitis, studijuojąs Art Institute of Chicago. 1957 m., baigdamas St. Rita gimnaziją Chicagoje, laimėjo aukso medalį už architektūrą, taipgi Ford Industrial Award už architektūrą.

Toliau studijavo komercinį meną American Academy of Art Chicagoje ir 1959 m. gavo baigimo pažymėjimą iliustracijos srityje. Vienerius metus dirbo savo srityje kaipo komercinis dailininkas, o nuo 1961 m. lanko Chicagos Meno Institutą, kurį baigs už dviejų metų. Studijoms pagilinti šią vasarą Stasys rengiasi važiuoti su instituto grupe trims mėnesiams į Europą.

TRUMPAI IŠ VISUR

* Clevelando studentai gegužės 13 d. išsirinko naują valdybą ir taip pat pasiklausė į plokštelę įrašytos paskaitos apie komunizmą.

* Gegužės 6 d. Motinos Dienos proga, akademikai skautai kartu su tuntais Clevelande suruošė minėjimą visoms motinoms pagerbti.

* Dr. V. Krivickas balandžio 27 d. skaitė New Yorko studentams paskaitą apie svetimtaučius istorikus ir Lietuvą. Ilgiau buvo sustota prie klausimo, kodėl istorikai nepajėgė objektyviai vertinti Lietuvos istorijos. Gal svarbiausia priežastis, tai pačios lietuvių kalbos nemokėjimas. Tai trukdė istorikams prieiti prie tiesioginių šaltinių. Buvo iškelta lietuvių pastangos tas klaidas atitaisyti. Baigdamas prelegentas nurodė, kad lietuvis studentas šioje srityje galėtų taipgi naudingai reikštis, stengdamasis objektyviau pažinti Lietuvos istoriją, reikalaudamas universitetuose lietuviškų knygų bei pasisakydamas prieš istorijos žalojimą, kurį šiuo metu praktikuoja komunistinės Rusijos istorikai.

* Egidijus Užgiris, šį pavasarį baigiąs mokslus Illinois universitete, tapo įrašytas į bronzinę garbės lentą. Tai didelė garbė, nes šiais metais iš virš dvidešimt tūkstančių studentų, įrašyta tik 72. Universiteto bronzinės lentos kabo universiteto bibliotekos koridoriuose.

* Gegužės mėnesį Illinois universitete, Chicagoje ir Urbanoje, būna pagerbti moksle atsižymėję studentai. Šiais metais Chicagoje į sąrašus pakliuvo šie lietuviai: Rimvyda Maskoliūnaitė, Regina Pociūtė, Kęstutis Volodka, Audronė Garbenytė, Virginija Lukaitė, Ina Pavilčiūtė, Margarita Riškutė ir Jonas Šalčius.

Panašiose iškilmėse Urbanoje buvo pagerbti šie studentai: Egidijus Užgiris, Rima Lizdenytė, Arvydas Rimas, Narimantas Stasiškis ir Dalia Butkutė.

* Navy Piere Lituanicos klubo krepšinio komanda šį sezoną iš visų klubų komandų laimėjo pirmą vietą.

• Baltimorės Studentų Sąjungos skyrius birželio 16 d. ruošia finis-semestri. Kadangi tai bus ne eiliniai šokiai, bet su geru orkestru ir programa, Washingtono, Philadelphios ir kitų artimesnių apylinkių studentai kviečiami apsilankyti.

Galit įnešti

Tėvas, kartą netikėtai keliaudamas pro universitetą, kur mokėsi jo sūnus, nutarė jį aplankyti. Vėlai vakare pabeldė į bendrabučio duris, bet niekas neatsiliepė. Dar pabeldus, mieguistas balsas paklausė:

— Ko dabar norit?

—Ar čia gyvena Jonas Varna? —užklausė tėvas.

— Taip, čia, galit įnešti į vidų.

Laimė šioje žemėje negali būti pilna, nes žmogaus širdis yra didesnė už pasaulį. — **Anonimas**